

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
HISTORY, PRINCIPLES AND FOUNDATION OF PHYSICAL EDUCATION
AND OLYMPIC MOVEMENT**

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) ----- वय हे हाडाच्या वर्गीकरणावर अवलंबून असते.
 - 2) आधुनिक ऑलिम्पिक खेळाची सुरुवात ----- मध्ये झाली.
 - 3) राजीव गांधी खेल रत्न पुरस्कार ----- च्या हस्ते दिला जातो.
 - 4) बाल्यावस्थेत, वैयक्तिक वर्तनात ----- चा प्रभाव पडतो.
 - 5) सरावाचा नियम ----- म्हणून ओळखला जातो.
 - 6) आधुनिक ऑलिम्पिकचा जनक म्हणून ----- यांना ओळखतात.
 - 7) युवक ऑलिम्पिक खेळाचे आयोजन ----- करतात.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) भारतीय ऑलिम्पिक संघटना स्थापन करण्याचा प्रयत्न कोणी केला?
 - 2) पॅरा ऑलिम्पिक खेळामध्ये कोणते खेळाडू भाग घेतात?
 - 3) शारीरिक शिक्षण म्हणजे काय?
 - 4) द्रोणाचार्य पुरस्कार कोणास दिला जातो?
 - 5) शरीर संवर्धनामध्ये कोणते प्रकार येतात?
 - 6) नेतृत्व व्याख्या स्पष्ट करा.
 - 7) अर्जुन पुरस्काराची सुरुवात केव्हा झाली?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) शारीरिक शिक्षणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) ऑलिम्पिक ध्वजाचे वर्णन करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) अध्ययन वक्र स्पष्ट करा.
ब) नैसर्गिकतेविषयी लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) आधुनिक ऑलिम्पिक खेळाचे वर्णन करा.
ब) वाढ व विकास म्हणजे काय? कालप्रणित वय व मानसिक वय स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) अध्ययन नियम
ब) शारीरिक शिक्षणाचे ध्येय
क) अर्जुन पुरस्कार
ड) पॅरा ऑलिम्पिक खेळ
इ) समाज व संस्कृती

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
HISTORY, PRINCIPLES AND FOUNDATION OF PHYSICAL EDUCATION
AND OLYMPIC MOVEMENT**

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) _____ age is depends upon classification of bones.
 - 2) Modern Olympic games was started in _____.
 - 3) Rajiv Gandhi Khel Ratna Award is given by _____.
 - 4) In childhood, individual behavior is most influenced by _____.
 - 5) Law of exercise is also known as _____.
 - 6) _____ is the father of Modern Olympic Game.
 - 7) Young Olympic games is organized by _____.
- B) Answer in One Sentence** **07**
- 1) Who was done the effort of establishing Indian Olympic Association?
 - 2) Which type of players are participated in Para Olympic Games?
 - 3) What is mean by Physical Education?
 - 4) To whom the Dronacharya Award is given?
 - 5) Which types are included in physical culture?
 - 6) What is the definition of leadership?
 - 7) In which year Arjun Award is given?
- Q.2 Answer the following Questions.** **10**
- a) Explain the Importance of Physical Education.
 - b) Describe the information of Olympic Flag.
- Q.3 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the learning curve.
 - b) What is Neutralism?
- Q.4 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Describe the Modern Olympic Games.
 - b) What is mean by Growth and Development? Explain the Chronological and Psychological age.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Laws of learning
 - b) Aims of Physical Education
 - c) Arjun Award
 - d) Para Olympic games
 - e) Society & Culture

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
COMMERCE**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) विद्यार्थ्यांच्या संवादानातील कच्चे दुवे शोधून काढण्यासाठी ----- कसोटी वापरली जाते.
 - 2) प्रकल्प पद्धतीचा जनक ----- यास म्हटले जाते.
 - 3) वाणिज्य विषय शिक्षकाचे ---- हे व्यावसायिक गुणवैशिष्ट्ये आहे.
 - 4) वाणिज्य अभ्यासात ----- हा केंद्रस्थानी आहे.
 - 5) मूल्यमापन तंत्राचे जनक ----- हे आहेत.
 - 6) अध्ययन अनुभव ----- प्रकारचे असतात.
 - 7) मूल्यमापन तंत्राचा उदय ---- येथे झाला.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) महाविद्यालयीन मुलांसाठी अभ्यासाचे साधन कोणते?
 - 2) वाणिज्य अध्यापनाचे कोणतेही एक उद्दिष्ट लिहा.?
 - 3) कोणत्याही एका शिक्षण संघटनेचे नाव लिहा.?
 - 4) चाचणीचा कोणताही एक प्रकार लिहा?
 - 5) वाणिज्य विषयाचा जनक कोण?
 - 6) कोणत्याही एका दृक साधनाचे नाव लिहा?
 - 7) महाविद्यालयीन स्तरावर उपयोगी पडणारी अध्यापन पद्धती कोणती?
- प्र.2 खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा. 10**
- अ) वाणिज्य अध्यापनाची सुत्रे स्पष्ट करा.
ब) चांगले पाठ्यपुस्तक स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) वाणिज्य विषयाचा इतर विषयाशी समवाय स्पष्ट करा.
ब) वाणिज्य शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये आणि अर्हता स्पष्ट करा
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) वाणिज्य अध्यापनाच्या विविध पद्धती कोणत्या ते सांगून त्यापैकी दोन सोदाहरण स्पष्ट करा.
ब) वाणिज्य शिक्षक संघटना म्हणजे काय? वाणिज्य शिक्षक संघटनेचे व्यावसायिक क्षमतेसाठी योगदान स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) वार्षिक नियोजन
ब) परीक्षांचे प्रकार
क) योजना आणि तंत्रे
ड) वाणिज्य खोली- गरज आणि संपन्नता
इ) वाणिज्य अध्यापनाची ध्येय आणि उद्दिष्टे

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
COMMERCE**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidate should read original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the blanks. 07**
- 1) The find out weak points in students achievement is called _____.
 - 2) The father of project method is _____.
 - 3) Professional characteristic of commerce subject teacher is _____.
 - 4) The centre in commerce study is _____.
 - 5) The father of evaluation technique is _____.
 - 6) Learning experiences are _____ types.
 - 7) The birth of evaluation technique was in _____.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) Which is important tool made for college students to study?
 - 2) Write any one objective of commerce subject.
 - 3) Write any one name of Teacher organization.
 - 4) Write any one name of test.
 - 5) Who is the father of commerce subject?
 - 6) Write any one name of Visual aids?
 - 7) Which teaching method is the best useful of college level.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain the maxims of teaching commerce.
 - b) Explain good textbook.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the correlation of commerce with other subject.
 - b) Explain the qualities and qualification of commerce teacher.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Which are the method of teaching commerce? Illustrate any two of them.
 - b) What is commerce teacher organization? Explain its contribution professional competencies.
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 16**
- a) Year plan
 - b) Type of Examination
 - c) Devices and technique
 - d) Commerce room-need and enrichment
 - e) Aim and objectives of teaching commerce

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
AGRICULTURE**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) विद्यार्थी कृषी विद्यापीठाला भेटी देतो हे ---- या उद्दिष्टाचे स्पष्टीकरण होय.
 - 2) ---- हा एक परिक्षेचा प्रकार आहे.
 - 3) फलोत्पादन हा ---- अध्यापनाचा घटक आहे.
 - 4) कृषी अध्यापनात ---- या दृक साधनाचा वापर केला जातो.
 - 5) कृषी विद्यापीठ स्तरावर कृषी शिक्षकाची शैक्षणिक पात्रता ---- असते.
 - 6) ---- हा एक प्रश्नांचा प्रकार आहे.
 - 7) अध्ययन आणि अध्यापन ही ---- प्रक्रिया आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) कृषी अध्यापनामध्ये कोणत्या श्राव्य साधनाचा वापर करतात एकाचे नाव लिहा.?
 - 2) कृषी प्रदर्शन मध्ये समाविष्ट होणाऱ्या बाबींचे नाव सांगा.
 - 3) कृषी अध्यापन पद्धतीच्या कोणत्याही दोन पद्धतीचे नावे सांगा.
 - 4) विद्यार्थ्यांच्या कौशल्याचे मुल्यमापन करण्यासाठी कोणती परिक्षा पद्धती उपयुक्त आहे.
 - 5) कृषी अध्यापन सुत्रांपैकी एकाचे नाव सांगा.
 - 6) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांच्या प्रकारापैकी एका प्रकाराचे नाव सांगा.
 - 7) कृषी अध्यापनाकरिता कोणत्याही एका दृक साधनाचे नाव सांगा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) कृषी अध्यापनाची सुत्रे स्पष्ट करा.
ब) कृषी मंडळाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) कृषी अध्यापनात कोणकोणत्या शिकविण्याच्या साहित्याचा वापर केला जातो ते स्पष्ट करा.
ब) कृषी अध्यापनात विविध तक्ते आणि प्रकल्प यांची गरज ,उपयोग आणि वैशिष्ट्ये काय ते स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) माध्यमिक शालेय अभ्यासक्रमात कृषी विषयाचे स्थान व महत्व काय ते स्पष्ट करा.
ब) कृषी अध्यापनात चांगल्या पाठ्यपुस्तकांची वैशिष्ट्ये कोणती ते स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) प्रात्यक्षिक पद्धती
ब) घटक चाचणी
क) कृषी अध्यापनाची उद्दिष्टे
ड) पशु पालनाचे महत्व
इ) कृषी प्रदर्शन

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
AGRICULTURE

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Student visit Krushi University is the specification of _____ objective.
 - 2) _____ is a type of Examination.
 - 3) Horticulture is the aspect of teaching of _____.
 - 4) _____ is a visual aid for Agriculture teaching.
 - 5) The basic qualification for the Agriculture teacher at Krushi University level is _____.
 - 6) _____ is a types of question.
 - 7) Teaching and learning is a _____ process.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Write any one name of audio aid of Agriculture teaching.
 - 2) Which activity includes in Agriculture exhibition?
 - 3) State any two names of Agriculture methods.
 - 4) Which examination system is useful to evaluate the skills of students?
 - 5) State any one maxim in Agriculture teaching.
 - 6) State any one name of objective type questions.
 - 7) State any one name of visual aid of Agriculture teaching.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain the maxims of teaching Agriculture.
 - b) Explain the need and importance of agriculture club.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the various instructional material in Agriculture teaching.
 - b) Explain the need, use and characteristics of different charts, variety of project in Agriculture teaching.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the place and importance of Agriculture subject in secondary school curriculum.
 - b) Explain the characteristics of good text books in Agriculture teaching.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Demonstration method
 - b) Unit Test
 - c) Objective of Agriculture teaching.
 - d) Importance of Animal Husbandry
 - e) Agriculture Exhibition

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SCIENCE**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) उद्गामी पद्धतीत — सूत्राचा वापर करतात.
 - 2) —— अध्यापन पद्धती कृतीद्वारे अध्यापनाला छेद देणारी आहे.
 - 3) घटक चाचणी ही —— चाचणी प्रकार आहे.
 - 4) प्रकल्प पद्धतीचे जनक —— आहेत.
 - 5) मूल्यमापन तंत्रापैकी —— हे संख्यात्मक तंत्र आहे.
 - 6) घेणाऱ्या पाठासंबंधित पूर्वज्ञान जागृत करण्यासाठी —— केले जाते.
 - 7) शास्त्र विषयामध्ये दूरदर्शनचा —— यासाठी फायदा होतो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) अवगामी पद्धतीत कोणत्या सुत्राचा वापर केला जातो?
 - 2) अध्यापनाच्या कोणत्या पद्धती कृतीद्वारे अध्यापनाला छंद देता येतो?
 - 3) अध्यापन पद्धतीची निवड कशावर अवलंबून असते?
 - 4) आदर्श प्रयोगशाळेचा आराखडा कोणी तयार केला?
 - 5) कोणत्याही एका दृक साधनाचे नाव लिहा.
 - 6) कोणत्याही एका दृक श्राव्य साधनाचे नाव लिहा.
 - 7) कोणत्याही एका श्राव्यसाधनाचे नाव लिहा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) विज्ञान जत्रेचे महत्त्व
ब) शास्त्र शिक्षकाच्या अंगचे गुण
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- अ) विज्ञानाचा अर्थ, स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
ब) विज्ञान शिक्षकाचा व्यावसायिक विकास का आवश्यक आहे? तो साधण्याचा मार्ग कोणता?
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- अ) समवाय म्हणजे काय? तुम्ही शास्त्र विषयाचा शास्त्रांतर्गत व इतर विषयांशी समवाय कसा साधाल?
ब) प्रायोगिक पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) विज्ञान मंडळ
 - ब) नैदानिक चाचणी
 - क) प्रश्न प्रकार
 - ड) पाठ टाचण
 - ड) घटक नियोजन

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SCIENCE**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Candidates should read original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) _____ maxims is used in Inductive Method.
 - 2) _____ method is contrast with Principle of learning by doing.
 - 3) Unit test is type of _____ test.
 - 4) _____ is father of Project Method.
 - 5) _____ is a quantitative technique of evaluation.
 - 6) Revision of previous knowledge is its _____.
 - 7) T.V. helps in science subject for _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Which maxims used in deductive method?
 - 2) Which method give teaching through activity?
 - 3) Which factor is dependent while selecting teaching method?
 - 4) Who prepared framework of Ideal Experimental School?
 - 5) Write any one name of visual aids.
 - 6) Write any one name of audio visual aids.
 - 7) Write any one name of audio aids.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) State the importance of science fair.
 - b) What are the qualities of science teacher?
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the meaning, nature and scope of science.
 - b) What is the need of professional development for science teacher? What are the ways to achieve it?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What is correlation? How will you correlate science within science and with other subject?
 - b) Explain experimental method in details.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Science club
 - b) Diagnostic test
 - c) Type of question
 - d) Lesson plan
 - e) Unit plan

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
MATHEMATICS**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) अध्ययन – अध्यापन ही ——— प्रक्रिया आहे.
 - 2) उपचारात्मक अध्यापनाची आवश्यकता ——— क्षेत्रात असते.
 - 3) स्वयंशोधन पद्धतीचे जनक ——— हे आहेत.
 - 4) गणित शिक्षकाच्या व्यावसायिक विकासासाठी ——— आवश्यक असते.
 - 5) नियोजनाची पहिली पायरी म्हणजे ——— नियोजन होय.
 - 6) विद्यार्थी गणिताची मासिके वाचतो हे ———उद्दिष्टांचे उदाहरण आहे.
 - 7) फिल्मस्ट्रीप हे ——— साधन आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) माध्यमिक स्तरावर गणित शिक्षकाची पात्रता कोणती?
 - 2) घटक चाचणी तयार करण्याच्या प्रक्रियेत कोणती चाचणी अंतिम असते?
 - 3) गणित खोली तयार करणे हा भाग कोणत्या पद्धतीने तयार करता येतो?
 - 4) गणित अध्यापनात कंपासपेटी हे कोणत्या प्रकारचे साधन आहे?
 - 5) गणित हे कोणते शास्त्र आहे?
 - 6) मूल्यमापन कार्यक्रमाची पहिली पायरी कोणती?
 - 7) पाठ नियोजनात कोणत्या बाबींचा समावेश होत नाही?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) गणिताचा इतर विषयाशी असलेला समवाय स्पष्ट करा.
ब) गणिताचा अर्थ, संकल्पना आणि स्वरूप स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) गणित शिक्षकाचे गुणवैशिष्ट्ये व पात्रता स्पष्ट करा.
ब) प्रायोगिक पद्धत सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) गणिताच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकाचे गुणवैशिष्ट्ये लिहा.
ब) माध्यमिक स्तरावर गणिताचे ध्येय व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) उपचारात्मक अध्ययन
 - ब) घटक नियोजनाचे फायदे
 - क) गणित अध्यापनातील शैक्षणिक साधने
 - ड) परिक्षेचे प्रकार
 - इ) गणित मंडळ

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
MATHEMATICS**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Candidate who intend to write answer in Marathi are advised to read English questions.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Teaching and learning is a _____ process.
 - 2) Remedial teaching is required in _____ field.
 - 3) _____ is the pioneer of heuristic method.
 - 4) To develop professional growth of mathematics teacher _____ is necessary.
 - 5) The first step of planning is _____ planning.
 - 6) Student reads the journals of mathematics is the example of _____ objective.
 - 7) Film strip is _____ aid.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) What are the qualification of secondary school mathematics teacher?
 - 2) Which is the final test in the process of preparing unit test?
 - 3) Which method is useful to prepare mathematics room?
 - 4) What type of tool is compase Box in math's teaching?
 - 5) Which type of science is mathematics?
 - 6) Which is the first step of Evaluation Programme?
 - 7) Which aspect are not included In lesson plan?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain co-relation of mathematics with other subject.
 - b) Explain meaning, concept and nature of mathematics.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain qualification and qualities of mathematics teacher.
 - b) Explain experimental method in details.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain characteristics of good test book of mathematics.
 - b) Explain Aims and objective of teaching mathematics at secondary school.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Remedial teaching
 - b) Write advantage of unit plan
 - c) Teaching aids in mathematics
 - d) Types of examination
 - e) Mathematic club

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ANATOMY, PHYSIOLOGY SPORTS MEDICINE, PHYSIOTHERAPY AND
REHABILITATION**

Day & Date: Monday, 25-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) मानवी हृदयाचे ----- कप्पे पडतात.
 - 2) उजव्या फुफ्फुसाला ----- फुफ्फुस नलिका असतात.
 - 3) लाळ ग्रंथीमधुन स्त्रावलेली ----- अन्नात मिसळण्याची क्रिया तोंडात होते.
 - 4) हृदयामध्ये जो स्नायू दिसून येतो त्याला ----- म्हणतात.
 - 5) ----- ही संस्था अन्नाच्या पचना संबंधी आहे.
 - 6) यकृता मध्ये ----- तयार होते.
 - 7) पचनसंस्थेमध्ये अन्नाचे घुसळणे ----- ठिकानी होते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) बाह्य श्वसन म्हणजे काय?
 - 2) मायक्रोव्हेव ह्या उपकरणात अंदाजे किती मेगा सायकल सेकंद विद्युत प्रवाह वापरला जातो?
 - 3) डोपिंग हा शब्द आफ्रिकन भाषेतील कोणत्या शब्दापासून तयार झाला?
 - 4) मसाजचे प्रकार किती?
 - 5) मुरगळणे या दुखापतीवर तात्काळ उपचार करण्यासाठी कोणत्या उपकरणाचा वापर केला जातो?
 - 6) जल चिकित्सा कशाच्या मार्फत दिली जाते?
 - 7) शॉर्टव्हेव डायथर्मि ह्या उपकरणात किती मेगा सायकल्स विद्युत प्रवाह वापरला जातो?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- 1) अस्थिअंगाचे प्रकार स्पष्ट करा.
 - 2) जठर स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- 1) फुफ्फुसाची सुबक आकृती काढा भागांना नावे द्या आणि फुफ्फुसाची रचना स्पष्ट करा.
 - 2) दुखापतीचे कारणे व घ्यावयाची काळजी स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- 1) स्वादू पिंडाची आकृती काढा. भागांना नावे द्या आणि स्वादुपिंडाची रचना व कार्य लिहा.
 - 2) जलचिकित्सा सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालील प्रश्नाचे टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- 1) प्रथमोपचार पेढीतील साहित्य
 - 2) कृत्रिम श्वाच्छोसवास
 - 3) रक्तदाब
 - 4) स्नायुचा थकवा
 - 5) स्नायूचा गोळा

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ANATOMY, PHYSIOLOGY SPORTS MEDICINE, PHYSIOTHERAPY AND
REHABILITATION

Day & Date: Monday, 25-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- Instructions:** 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate who intend to write answer in Marathi are advised to read in Original English.
 3) Neat Diagram must be drawn where necessary.

Q.1 A) Fill in the Blanks. 07

- 1) Human heart is divided in to _____ chamber.
- 2) Right lungs have _____ lobes.
- 3) The _____ secreted by the salivary glands, is fixed in the food in the mouth itself.
- 4) Muscle is found in the heart is known as _____.
- 5) _____ system is responsible for digestion of food.
- 6) _____ is produced in liver.
- 7) In digestive system churning of food occurs in the _____.

B) Answer in One Sentence 07

- 1) What is meant by external respiration?
- 2) How much mega cycle second frequency is used in microwave?
- 3) From which word the word Doping in Africa language is prepared?
- 4) How many types of massage are there?
- 5) Which instrument is used for immediate treatment of sprain?
- 6) How does Hydrotherapy gives?
- 7) How much mega electric current is used in short way diathermy?

Q.2 Answer the following questions. 10

- 1) Explain types of fracture.
- 2) Explain stomach.

Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15

- 1) Draw a neat diagram of Lungs, label the parts and explain the structure of Lung.
- 2) Explain causes and prevention of injuries.

Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15

- 1) Draw a diagram of Pancreas, label the parts and explain structure and function of pancreas.
- 2) Explain in detail hydrotherapy.

Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16

- 1) Material in first aid box
- 2) Artificial Respiration
- 3) Blood Pressure
- 4) Muscle Fatigue
- 5) Muscle Cramp

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
YOGA EDUCATION**

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) योग हा शब्द संस्कृत भाषेतील ----- या धातूपासून बनला आहे.
 - 2) जीवात्मा आणि परमात्मा यांचा संयोग म्हणजे ----- होय.
 - 3) महामुनी पतंजलीच्या अष्टांग योगात ----- सुत्रे आहेत.
 - 4) शुद्धीक्रियाचा प्रकार ----- आहे.
 - 5) अष्टांग योगात ----- अंगे आहेत.
 - 6) कैवल्यधामची स्थापना ----- यांनी केली.
 - 7) शरीर व मनाच्या स्थिरीकरणासाठी केलेली शरीराची विशिष्ट स्थिती म्हणजे ----- होय.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) आंतर विद्यापीठ स्पर्धापैकी किती जजेस् असतात?
 - 2) कैवल्यधामची स्थापना कोणत्या साली झाली?
 - 3) प्राणायाम म्हणजे काय?
 - 4) अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ योगा स्पर्धेत ऐच्छिक आसनाचा कालावधी किती?
 - 5) बंधाची नावे सांगा.
 - 6) विद्यापीठ योगा संघामध्ये किती खेळाडू असतात?
 - 7) मानवी शरीरात किती हजार नाडया आहेत?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) सर्वांसाठी योग स्पष्ट करा.
 - 2) धारणा आणि समाधी स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- 1) आसन म्हणजे काय? आसनाचे विविध प्रकार सांगा.
 - 2) बंध आणि मुद्राचा अर्थ सांगून बंध आणि मुद्राचे शरीर वैज्ञानिक महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- 1) योगाचे विविध संप्रदाय कोणते? त्यापैकी दोनचे स्पष्टीकरण द्या.
 - 2) योगाची व्याख्या लिहून खेळामध्ये आणि शारीरिक शिक्षणामध्ये योगाची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) योगिक आहार
 - 2) योगा स्पर्धा
 - 3) ताण तणाव आणि ध्यान
 - 4) सुर्य नमस्कार
 - 5) योगाची केंद्रे

Seat No.	
-------------	--

Set P

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
YOGA EDUCATION

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read the original questions in English.
3) Figure to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks. 07**
- 1) The Sanskrit word yoga is made from the _____.
 - 2) The mixture of jivatma and parmatma means _____.
 - 3) There are _____ formulas in Ashtang yog of Mahamuni Patanjali.
 - 4) The type of shuddhikriya is _____.
 - 5) There are _____ aspects in Ashtang yog.
 - 6) Kaivalyadham was established by _____.
 - 7) The body posture for stabilizing body & mind means _____.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) How many judge for Inter University yoga competition?
 - 2) Which year kavalyadham established?
 - 3) What is mean by pranayam?
 - 4) What is the duration of optional asanas in All India Inter Universal yoga competition?
 - 5) Give the name of Bandhas .
 - 6) How many player make a University yoga team?
 - 7) How many pulses includes in human body?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- 1) Explain the yoga for all
 - 2) Explain the Dharna & Samadhi
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) What is meant by Asanas? State the various type of Asanas.
 - 2) What is meant by Bandhas and Mudras and describe the physiological significance of Bandhas and Mudras?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Which are the different school of yoga? Explain any two of them.
 - 2) Define the yoga and explain the need and importance of yoga in sports and physical education.
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 16**
- 1) Yogic diet
 - 2) Yoga competition
 - 3) Stress and Meditation
 - 4) Suryanamaskar
 - 5) Yoga centers

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND METHODS OF TEACHING IN
PHYSICAL EDUCATION**

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) लार्डोसिस (Lordosis) अजून ----- या नावाने संबोधले जाते.
 - 2) नेहमीपेक्षा पाठीवर असलेला उंचवटा याला ----- असे संबोधतात.
 - 3) अस्थिभंग झाल्यावर ----- ही उपचार पध्दतीचा वापर करतात.
 - 4) खेळातील दुखापती ----- ह्या उपचार पध्दतीने कमी केल्या जातात.
 - 5) ----- हा खेळ खेळल्यामुळे गुडघ्याची दुखापती होतात.
 - 6) दुखावलेला घोटा लक्षण ----- हे आहे.
 - 7) विशिष्ट पाठ टाचणाच्या ----- पायऱ्या असतात.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) शैक्षणिक तंत्रज्ञान व्याख्या लिहा.
 - 2) औपचारिक शिक्षणाचा अर्थ लिहा.
 - 3) पाठ चाचणाची तत्वे लिहा.
 - 4) विशिष्ट पाठांच्या पायऱ्यांची नावे लिहा.
 - 5) शिक्षणाच्या प्रकाराची नावे लिहा.
 - 6) अध्यापनाच्या कोणत्याही दोन पध्दतीची नावे लिहा.
 - 7) पाठाच्या प्रकाराची नावे लिहा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) सांघिक अध्यापन फायदे लिहा.
 - 2) प्रेरणा अध्यापन प्रकार याबद्दल लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- 1) विशिष्ट पाठाचे टाचण कोणत्याही एका खेळातील कौशल्याचे तयार करा.
 - 2) अध्यापन पध्दती व शैक्षणिक साधने यातील फरक स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- 1) वैयक्तिक व तांत्रिक तयारी स्पष्ट करा.
 - 2) प्रात्यक्षिक पध्दती सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) सुक्ष्म अध्यापन पायऱ्या लिहा.
 - 2) आदेश पध्दती
 - 3) भाग आणि पूर्ण पध्दत
 - 4) प्रकल्प पध्दती
 - 5) सामान्य पाठाच्या पायऱ्या

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND METHODS OF TEACHING IN
PHYSICAL EDUCATION**

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Lordosis is also called _____.
 - 2) Increased posterior convexity of the normal lumbar curve refers to _____.
 - 3) _____ technique is used in the treatment of fractures.
 - 4) Sports injuries can be minimized by _____.
 - 5) Knee cartilage injuries are commonly associated with _____ game
 - 6) Immediate symptom of sprained ankle is _____.
 - 7) Specific lesson plan having _____ step.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Definition of Education Technology.
 - 2) What is mean by formal Education?
 - 3) Write principal of lesson plan.
 - 4) Write steps name of specific lesson plan.
 - 5) Write Name of Types of Education.
 - 6) Write Any two method's name of Teaching Techniques.
 - 7) Give name of type of lesson plan.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- 1) Write advantage of team teaching.
 - 2) Write about types of stimulation teaching.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Write in detail specific lesson note of any one Game skill.
 - 2) Explain difference between Teaching method and Teaching aids.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain personal and technical preparation.
 - 2) Explain in detail Demonstration method.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four) 16**
- 1) Steps of micro teaching
 - 2) Command method
 - 3) Part-whole method
 - 4) Project method
 - 5) Genre lesson planes steps

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ORGANIZATION, ADMINISTRATION AND SPORTS MANAGEMENT**

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) जलतरण तलाव मधील पाणी शुद्धीकरण याकरिता ----- चा वापर करावा.
 - 2) शालेय क्रीडा व्यवस्थापनात ----- च्या नोंदी आवश्यक आहेत.
 - 3) आंतर महाविद्यालय क्रीडा स्पर्धासाठी ----- यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजन करतात.
 - 4) क्रीडा क्षेत्रात कोटेशनची आवश्यकता ----- खरेदी वेळी अत्यंत महत्त्वाचे आहे.
 - 5) AIU म्हणजे -----.
 - 6) $\frac{N(N-1)}{2}$ हे सूत्र ----- स्पर्धेच्या पद्धतीमध्ये वापरतात.
 - 7) जिल्हा पातळी वरील क्रीडा स्पर्धा आयोजन ----- अधिकारात होतात.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) साखळी पद्धतीच्या स्पर्धेचा कोणताही एक तोटा लिहा.
 - 2) आंतर महाविद्यालय क्रीडा स्पर्धेचा सचिव कोण असतो?
 - 3) बाद पद्धतीने होणाऱ्या क्रीडा स्पर्धांचा एक फायदा लिहा.
 - 4) शालेय क्रीडा व्यवस्थापनात आवश्यक असणाऱ्या नोंदवहीचे नाव सांगा.
 - 5) क्रीडा साहित्याची कोणतेही एक काळजी सांगा.
 - 6) महाविद्यालयातील शारीरिक शिक्षण संचालकाची कोणतीही एक जबाबदारी लिहा.
 - 7) आंतर महाविद्यालय बेसबॉल बाद पद्धतीच्या स्पर्धेत 11 संघांनी सहभाग नोंदविला बाइज किती घाल?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) व्यायाम शाळेची काळजी स्पष्ट करा.
ब) शाळेतील क्रीडा व्यवस्थापन स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) आंतर महाविद्यालय हॉलीबॉल क्रीडा स्पर्धेचे आयोजन तुम्ही कसे कराल सविस्तर लिहा.
ब) आंतर महाविद्यालय सॉफ्टबॉल स्पर्धेत 11 संघांनी सहभाग नोंदविला असताना बाद पद्धतीने कार्यक्रम पत्रिका तयार करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) शारीरिक कार्यक्षमता आणि वैद्यकीय तपासणी नोंदवहीची व्यवस्था तुम्ही कशी ठेवाल ते स्पष्ट करा.
ब) क्रीडा साहित्याची खरेदी, काळजी आणि देखभाल कशी राखाल ते सविस्तर लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) क्रीडा व्यवस्थापनाची व्याप्ती
 - ब) आऊटडोर क्रीडा सुविधा
 - क) बाद पद्धती स्पर्धा
 - ड) अंदाज पत्रकाचे महत्व
 - इ) साखळी पद्धती स्पर्धा

Seat No.	
-----------------	--

Set **P**

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ORGANIZATION, ADMINISTRATION AND SPORTS MANAGEMENT**

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate who intend to write in Marathi are advised to read in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) The purification of water in swimming pool is through _____.
 - 2) _____ is essential records in school sports management.
 - 3) Inter collegiate tournaments are organized under the chairman of _____.
 - 4) The need of quotation in sports field is very important to purchase _____.
 - 5) AIU means _____.
 - 6) $\frac{N(N-1)}{2}$ formula is use in _____ system tournaments.
 - 7) Organization of District tournament in held under _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Write any one demerit of league method tournament.
 - 2) Who is the secretary of Inter collegiate sports tournament?
 - 3) Write a merit of sports tournament through knock-out method.
 - 4) State name of record book essential for school sports management.
 - 5) State any one care of sports equipments.
 - 6) Write any one responsibility of Director of Physical Education in colleges.
 - 7) How many byes will be given when there are 11 teams participation in knock out method baseball tournament in Intercollegiate.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain the care of Gymnasium.
 - b) Explain sports management system in schools.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Write in detail how will you do Intercollegiate volley ball tournament organization.
 - b) Prepare a fixture for knockout tournaments when eleven (11) teams participate in Intercollegiate softball Tournament.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain how will you maintain the physical efficiency and medical examination record.
 - b) Write in detail about how should purchase, care and maintenance of sports equipments.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Scope of sports management
 - b) Outdoor sports facility
 - c) Knock-out tournament
 - d) Importance of budget
 - e) League tournament

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
HEALTH EDUCATION AND ENVIRONMENTAL STUDIES

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) चांगल्या आरोग्यासाठी आवश्यक मूलभूत बाबीमध्ये ——— चा समावेश होतो.
 - 2) ध्वनीची तीव्रता ——— एककाच्या सहाय्याने मोजली जाते.
 - 3) नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे प्रकार ——— आहेत.
 - 4) मानवी शरीरात ——— टक्के पाण्याचे प्रमाण आहे.
 - 5) पाण्याचा स्रोत ——— हा आहे.
 - 6) अन्नाचा स्रोत ——— हा आहे.
 - 7) BMI म्हणजे ———.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) जागतिक आरोग्य दिन केव्हा साजरा केला जातो?
 - 2) पटकी हा आजार कोणत्या घटकामुळे होतो?
 - 3) तंबाखु सेवनाने कोणता रोग होण्याची शक्यता आहे?
 - 4) खेळाडूला दररोज किती कॅलरीजची गरज आहे?
 - 5) वैयक्तिक आरोग्य सेवेच्या एका घटकाचे नाव लिहा.
 - 6) ध्वनी प्रदूषणाचा होणारा एक परिणाम सांगा.
 - 7) हिताप हा आजार कशामुळे होतो?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) आरोग्य पर्यवेक्षणाची व्याख्या सांगा.
 - ब) एका संसर्गजन्य रोगाची सविस्तर माहिती लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) जल प्रदूषण म्हणजे काय ते सांगून जल प्रदूषणाचे परिणाम स्पष्ट करा.
 - ब) लोकसंख्या विस्फोटाची कारणे सांगून त्याचे पर्यावरणावर होणारे परिणाम विशद करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) कचरा या समस्येविषयी चर्चा करून त्यावरील उपाय सुचवा.
 - ब) हवा प्रदूषणाची व्याख्या सांगून हवा प्रदूषणाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) औषिक प्रदूषण
 - 2) शालेय आरोग्य सेवा
 - 3) भारतीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची भूमिका
 - 4) अन्नाचे घटक
 - 5) आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
HEALTH EDUCATION AND ENVIRONMENTAL STUDIES**

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read the original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Necessary basic condition for good health include _____.
 - 2) The intensity of noise is measured through _____ unit.
 - 3) There are _____ types of Natural resources.
 - 4) The percentage of water proportion in human body is _____.
 - 5) The water resource is _____.
 - 6) The food resource is _____.
 - 7) BMI means _____.
- B) Answer in One Sentence.** **07**
- 1) When do you celebrate the world health day?
 - 2) Which aspect affects to the disease of cholera.
 - 3) Which disease affects through Tobacco?
 - 4) How many calories are essential to a player per day?
 - 5) Write any one aspect of personal health service.
 - 6) State any one name of effect of Noise Pollution.
 - 7) Which aspect affects to the disease of Malaria.
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) State the definition of Health supervision.
 - b) Write in detail any one communicable diseases.
- Q.3 Answer the following questions (any one)** **15**
- a) What is Water Pollution? Explain the effects of Water Pollution.
 - b) State the causes of population explosion and explain its effects on environment.
- Q.4 Answer the following questions. (any one)** **15**
- a) Discuss about the problems of wastage and suggest the remedies to it.
 - b) Define the Air Pollution? Explain the effects of Air Pollution.
- Q.5 Write short notes. (any four)** **16**
- a) Thermal Pollution
 - b) School Health Service
 - c) Role of Pollution Control Board in India
 - d) Components of food
 - e) Definition of Health Education

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
CONTEMPORARY ISSUES IN PHYSICAL EDUCATION:
FITNESS, WELLNESS, SPORTS NUTRITION AND WEIGHT
MANAGEMENT**

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) फ्री वेट व्यायामापेक्षा मशीन वेटस्चे व्यायाम अतिशय ----- असतात.
 - 2) आरामदायी जीवनशैली हे ----- चे एक कारण आहे.
 - 3) शारीरिक सुदृढतेचे एकूण ----- घटक आहे.
 - 4) ----- हे कोणत्याही सुदृढ व्यक्तिके पहिले लक्षण आहे.
 - 5) कौशल्यधिष्ठीत शारीरिक सुदृढतेचे एकूण ----- घटक आहे.
 - 6) ----- हे दुर्धर आजारांचे कारण ठरते.
 - 7) अध्यात्मिक निरामयता हा निरामयतेचा ----- आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) खेळाडू बालकाच्या दैनंदिन आहारात कार्बोदकांचे प्रमाण किती टक्के असायला हवे?
 - 2) 16 ते 19 वर्ष वयोगटातील मूलांची एका दिवसाची उष्मांक ची गरज किती असते?
 - 3) 16 ते 19 वर्ष वयोगटातील मूलींची एका दिवसाची उष्मांकची गरज किती असते?
 - 4) सर्व सामान्य माणसाला दिवसाला किती उष्मांकांची गरज असते?
 - 5) शारीरिक तंदुरुस्तीची व्याख्या लिहा.
 - 6) ताकतीची व्याख्या लिहा.
 - 7) गतीची व्याख्या लिहा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) स्थूलतेची कारणे स्पष्ट करा.
ब) एरोबिक व्यायाम स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) विविध वयोगटासाठी तंदुरुस्ती व्यायाम प्रशिक्षणाचे गरज व महत्त्व लिहा.
ब) वजन व्यवस्थापनासाठी आहार व व्यायामाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) आरोग्याधिष्ठीत घटकांचे सोईस्तर स्पष्टीकरण करा.
ब) सुदृढता व निरामयता म्हणजे काय ते सांगून त्याची व्याप्ती लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) आहार
ब) बी.एम.आय.
क) सुदृढतेची उद्दिष्टे
ड) शारीरिक उपक्रम
इ) मुक्त वजन संकल्पना

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - II) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
CONTEMPORARY ISSUES IN PHYSICAL EDUCATION:
FITNESS, WELLNESS, SPORTS NUTRITION AND WEIGHT
MANAGEMENT

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate who intend to write in Marathi are advised to read in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Machine weight are much safe than _____ weights.
 - 2) Sedentary lifestyle is one of the major cause of _____.
 - 3) Physical fitness consists of _____ components.
 - 4) _____ is a symbol of a fit person.
 - 5) Skill Related Physical Fitness consist of _____ components.
 - 6) _____ causes chronic disuses.
 - 7) Spiritual wellness is a dimension of _____
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) What should be the percentage of carbohydrates for a sports child?
 - 2) What is the daily calaric need of boys of 16 to 19 year age?
 - 3) What is the daily calaric need of girls of 16 to 19 year age?
 - 4) Per day how many calories are necessary for a common person?
 - 5) Define physical fitness.
 - 6) Define strength.
 - 7) Define speed.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain causes of obesity.
 - b) Explain aerobic exercises.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain need and importance of different training program for different age group
 - b) Explain role of diet and exercise in weight management.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the factor of health related physical fitness in details.
 - b) Define fitness and wellness and explain the scope.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Nutrition
 - b) Explain B.M.I.
 - c) Objective of fitness
 - d) Physical Activity
 - e) Concept of free weight

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
YOGA EDUCATION**

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) योगा म्हणजे -----.
 - 2) भगवत गीतेत योगाचा ----- प्रमुख प्रकार आहे.
 - 3) श्रीकृष्णाने अर्जुनास रणभूमीवर ----- सांगितला होता.
 - 4) भक्ति योगातील 'भक्ति' हा शब्द ----- धातू पासून बनला आहे.
 - 5) अष्टांग योगा मध्ये ----- अंगे आहेत.
 - 6) एखादया गोष्टीवर ठराविक काळाकरिता चित्र एकाग्र करणे म्हणजे ----- होय.
 - 7) अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ योगा स्पर्धा मध्ये सक्तीच्या आसनाचा कालावधी ----- सेकंद दिला जातो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) उड्डियानबंध म्हणजे काय?
 - 2) अष्टांग योगातील नियम म्हणजे काय?
 - 3) प्रत्याहार म्हणजे काय?
 - 4) कैवल्यधामची स्थापना कोणी केली?
 - 5) जलकपाल भाती म्हणजे काय?
 - 6) नौली म्हणजे काय?
 - 7) कैवल्यधामची स्थापना कोठे केली?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) दैनंदिन जीवनात योगाचे महत्त्व काय ते स्पष्ट करा.
ब) योगा करिता आहाराची भूमिका काय ते लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) आसन आणि प्राणायाम यांचा रक्तभिसरण संस्था आणि श्वसनसंस्था यावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
ब) योगाचे विविध संप्रदाय (पंथ) कोणते? त्यापैकी एक सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) योगिक व्यायाम आणि शारीरिक व्यायाम यातील फरक स्पष्ट करा.
ब) योगाची व्याख्या सांगा. क्रीडा आणि शारीरिक शिक्षण यामध्ये योगाची गरज आणि महत्त्व काय ते स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) बंध
ब) ताण तणाव आणि ध्यान
क) सूर्यनमस्कार
ड) सर्वांसाठी योगा
इ) मुद्रा

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

**B.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
YOGA EDUCATION**

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidate should read the original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the blanks. 07**
- 1) Yoga means _____.
 - 2) The major type of yoga is _____ in Bhagwatgeeta.
 - 3) Lord shri Krishna said _____ to Arjun on the battle field.
 - 4) In Bhakti yog the word 'Bhakti' is made from _____.
 - 5) There are _____ aspects in Ashtanga Yoga.
 - 6) Concentrate on a particular thing for particular period is called _____.
 - 7) All India Inter University Yoga Tournament compulsory asanas duration is _____ second.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) What is mean by Uddyanbandh?
 - 2) What is mean by Niyam in Ashtang Yoga?
 - 3) What is mean by Pratyahar?
 - 4) Who established kaivalyadham?
 - 5) What is mean by Jalkapalbhati?
 - 6) What is mean by Nawali?
 - 7) Where is kaivalyadham established?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain the importance of yoga in daily life.
 - b) Write the role of diet for yoga.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the effects of Asanas and pranayam on circulatory system and respiratory system.
 - b) What are the different school of Yoga? Explain any one of them.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the difference between yogic exercises and physical exercises.
 - b) Define the yoga and explain their need and importance in the field of sports and Physical Education.
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 16**
- a) Bhandhas
 - b) Stress and meditation
 - c) Suryanamaskar
 - d) Yoga for all
 - e) Mudras

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND METHODS OF TEACHING IN
PHYSICAL EDUCATION**

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) ----- ही शारीरिक शिक्षण पाठातील सामान्य पाठाची शेवटची पायरी आहे.
 - 2) पूरक व्यायम ही ----- पाठाशी निगडित आहे.
 - 3) शारीरिक शिक्षणातील विशेष पाठाची शेवटची पायरी ----- आहे.
 - 4) प्रात्यक्षिक पध्दती मध्ये ----- याचा वापर करतात.
 - 5) विद्यार्थ्यांचे लक्ष वेधून घेण्यासाठी अध्यापनात ----- ची आवश्यकता असते.
 - 6) टेप रेकॉर्डर हे ----- साधन आहे.
 - 7) शारीरिक शिक्षण उपक्रमासाठी ----- हे अत्यंत गरजेचे असतात.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) शारीरिक शिक्षणातील सराव पाठातील शिकविण्याचा भाग शिकविण्यासाठी किती कालावधी लागतो?
 - 2) पूर्वतयारीचे किती भाग पडतात?
 - 3) कोणत्याही एका श्राव्य साधनाचे नाव लिहा.
 - 4) आदेश म्हणजे काय?
 - 5) शारीरिक शिक्षणात पाठाचे प्रकार किती आहेत?
 - 6) शारीरिक शिक्षण अध्यापनामध्ये सूक्ष्म अध्यापन पध्दती किती साली सुरु झाली?
 - 7) शारीरिक शिक्षणामध्ये सूक्ष्म अध्यापनाचे जनक कोण?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) वैयक्तिक तयारी म्हणजे काय? वैयक्तिक तयारीची आवश्यकता सांगा.
 - 2) प्रात्यक्षिक पध्दती म्हणजे काय? सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- 1) पाठ योजना म्हणजे काय? शारीरिक शिक्षणाच्या विशेष पाठाच्या पायऱ्या सविस्तर स्पष्ट करा.
 - 2) शारीरिक शिक्षणात दृक्श्राव्य साधनाचा वापर कसा कराल ते स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- 1) शारीरिक शिक्षणातोल सूक्ष्म अध्यापन सोड्स्तर स्पष्ट करा.
 - 2) वैयक्तिक तयारी सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) अनैपचारिक शिक्षण
 - 2) सूक्ष्म अध्यापन
 - 3) शिक्षणाचा अर्थ
 - 4) शिक्षकाकडून चुकांची दुरुस्ती
 - 5) व्याख्यान पध्दत

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND METHODS OF TEACHING IN
PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate who intend to write in Marathi are advised to read English Paper.

Q.1 A) Fill in the Blanks. 07

- 1) _____ is the last step of general lesson plan.
- 2) Specific exercise is related to _____ lesson plan.
- 3) _____ is the last step of specific lesson plan in physical education.
- 4) _____ is used in demonstration method.
- 5) While teaching to get attention of student _____ are necessary.
- 6) Tape recorder is _____ aid.
- 7) _____ are essential for physical education programme.

B) Answer in One Sentence. 07

- 1) How much time required for teaching part in physical education practice lesson?
- 2) How many types of preparation are there?
- 3) Give any one name of Audio aids.
- 4) What do you mean by command?
- 5) How many types of lesson in physical education?
- 6) In which year microteaching in physical education was started?
- 7) Who is the founder of microteaching in physical education?

Q.2 Answer the following questions. 10

- 1) What is personal preparation and why it is necessary?
- 2) What is demonstration? Explain in details.

Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15

- 1) What is a lesson plan? Explain in detail the steps of specific lesson plan in physical education.
- 2) Explain how Audio Visual aids is used in physical education.

Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15

- 1) Explain in details microteaching in physical education.
- 2) Explain in details personal preparation.

Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16

- 1) Non formal education
- 2) Microteaching
- 3) Meaning of Education
- 4) Explain about correction by the teacher
- 5) Lecture method.

Seat No.	
----------	--

Set P

**B.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ORGANIZATION, ADMINISTRATION AND SPORTS MANAGEMENT**

Day & Date: Thursday, 28-11-2019

Max. Marks: 70

Time: 11:30 AM To 02:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) जर साखळी पद्धतीच्या सामन्यामध्ये पाच संघानी भाग घेतला असेल तर एकूण सामन्यांची संख्या ----- होते.
 - 2) दर्जेदार पोहण्याच्या तलावामध्ये ----- मार्ग (लेन) असतात.
 - 3) अंदाजपत्रक राबविण्याचा कालावधी ----- असतो.
 - 4) डी. एस. ओ. चा अर्थ ----.
 - 5) यु. जी. सी. चा अर्थ ----.
 - 6) आंतरवर्गीय सामन्याचे आयोजन ----- खेळाडू साठी (विद्यार्थ्यांसाठी) केले जाते.
 - 7) ----- पद्धतीच्या सामन्यामध्ये एकदा संघ हरला की तो स्पर्धेतून बाहेर पडतो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) जिल्हा क्रिडा स्पर्धेचा अध्यक्ष कोण असतो?
 - 2) महाराष्ट्र राज्य शासनामार्फत मार्गदर्शकासाठी कोणता पुरस्कार दिला जातो?
 - 3) दर्जेदार पोहण्याचा तलावाची लांबी, रुंदी, व खोल किती असते?
 - 4) बादपद्धतीच्या सामन्यासाठी कोणते सुत्र वापरले जाते?
 - 5) शालेय क्रीडा स्पर्धेचा सचिव कोण असतो?
 - 6) व्हॉलीबॉल साठी कोणत्या प्रकारच्या साहित्याचा वापर केला जातो?
 - 7) आंतर कुल सामन्यासाठी कुल प्रमुख कोण असतो?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) वेळापत्रकावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
 - ब) पोहण्याच्या तलावाची निगा व काळजी
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) महाविद्यालयीन स्तरावर क्रीडा विभागाचे व्यवस्थापन विषद करा.
 - ब) क्रीडा साहित्याची खरेदी, काळजी आणि देखभाल स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) क्रीडा सुविधाची यादी देवून त्यांचे स्पष्टीकरण करा.
 - ब) अंदाजपत्रक म्हणजे काय? चांगले अंदाजपत्रक तयार करण्याची तत्वे लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) आंतरकुल सामन्याचे फायदे व तोटे
 - ब) नोंदी आणि नोंद वहा
 - क) वैद्यकीय तपासणीच्या नोंदी
 - ड) शारीरिक शिक्षण कार्यक्रम नियोजनाचे महत्व
 - इ) शारीरिक शिक्षणाचे वेळापत्रक

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ORGANIZATION, ADMINISTRATION AND SPORTS MANAGEMENT

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
 Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidate should read original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) If five teams are participating in league tournament then number of matches will be _____.
 - 2) Standard swimming pool having _____ lanes.
 - 3) Period of implementation of budget is _____.
 - 4) D.S.O means _____.
 - 5) U.G.C means _____.
 - 6) Intramural competition conducted within the player of _____.
 - 7) In _____ type of tournament team loses ones become a out of tournament.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Who is the chairman of district level tournament?
 - 2) Which award are given by Maharashtra state Government for coaches?
 - 3) What is the size of standard swimming pool?
 - 4) What is the formula of knock out tournament system?
 - 5) Who is the secretary of school sport competition?
 - 6) What type of equipment are used for volley ball?
 - 7) Who is the have captain of intramural competition?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Write a factor affecting on timetable.
 - b) Case and maintenance of swimming pool.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) State the sports management system at college level.
 - b) Explain the sports equipment purchase, care and maintenance.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Give the list of sports facilities and explain them.
 - b) What is the 'Budget' and write down the principles of preparing a good budget.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Merits and demerits of intramurals.
 - b) Records and registers.
 - c) Medical checkup records.
 - d) Importance of program planning in physical education.
 - e) Physical education timetable.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec- 2019
CONTEMPORARY ISSUES IN PHYSICAL EDUCATION : FITNESS,
WELLNESS, SPORTS NUTRITION AND WEIGHT MANAGEMENT**

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) शारीरिक सुदृढतेचे ----- प्रकार आहेत.
 - 2) शारीरिक सुदृढतेचे एकूण ----- घटक आहेत.
 - 3) आरामदायी जीवनशैली हे ----- एक कारण आहे.
 - 4) फ्री वेट व्यायापेक्षा मशीन वेटस् चे व्यायाम अतिशय ----- असतात.
 - 5) सुडौल बांधा हा ----- मुळे होणारा एक फायदा आहे.
 - 6) ----- हे कोणत्याही सुदृढ व्यक्तीचे पहिले लक्षण आहे.
 - 7) फ्री वेटस् चे व्यायाम करत असताना ----- ची गरज असते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) ताकतची व्याख्या लिहा.
 - 2) चपळताची व्याख्या लिहा.
 - 3) गतीची व्याख्या लिहा.
 - 4) स्थूलतेचे कारण लिहा.
 - 5) स्थूलतेचे एक उपाययोजना लिहा.
 - 6) आहाराची व्याख्या लिहा.
 - 7) शारीरिक क्षमतेची व्याख्या लिहा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) शारीरिक उपक्रम व फायदे स्पष्ट करा.
 - ब) सुदृढची व्याख्या व अर्थ सांगा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) शारीरिक सुदृढतेचे घटक स्पष्ट करा.
 - ब) आहार व त्याचे घटक स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) शारीरिक सुदृढता व निरामयताचे महत्व स्पष्ट करा.
 - ब) विविध वयोगटांसाठी प्रशिक्षण कार्यक्रम स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) बी.एम.आय.
 - ब) स्थूलतेची कारणे
 - क) स्थूलतेवर उपाय
 - ड) एरोबीक उपाय
 - इ) अनएरोबीक उपाय

Seat No.	
----------	--

Set **P**

**B.P.Ed. (Semester - II) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec- 2019
CONTEMPORARY ISSUES IN PHYSICAL EDUCATION : FITNESS,
WELLNESS, SPORTS NUTRITION AND WEIGHT MANAGEMENT**

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) There are _____ types of physical fitness.
 - 2) Physical fitness of total _____ component.
 - 3) Sedentary lifestyle is one of the major cause of _____.
 - 4) Machine weight are much safe that _____ weight.
 - 5) Attractive body structure is one of the benefits of _____.
 - 6) _____ is a symbol of a fit person.
 - 7) When performing free weight exercise it is necessary to have _____.
- B) Answer in One Sentence** **07**
- 1) Define Strength.
 - 2) Define Agility.
 - 3) Define speed.
 - 4) Give causes of obesity.
 - 5) Give one solution on obesity.
 - 6) Define nutrition.
 - 7) Define physical fitness.
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Explain Physical Activity and Benefits.
 - b) Give definition and meaning of fitness.
- Q.3 Answer any one of the following question.** **15**
- a) Explain physical fitness components.
 - b) Explain Nutrition and its components.
- Q.4 Answer any one of the following question.** **15**
- a) Explain Importance of fitness and wellness.
 - b) Explain fitness training for different age group.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) BMI
 - b) Causes of obesity
 - c) Solutions for obesity
 - d) aerobic exercise
 - e) anrobic exercise

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS TRAINING**

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) अति प्रशिक्षणामुळे ----- होते.
 - 2) ताकदीचा दमदारपणा ----- ने विकसित केला जातो.
 - 3) लवचिकतेसाठी ----- घटक महत्वाचा आहे.
 - 4) प्रतिरोधावर गतीने मात करून येण्याची क्षमता म्हणजे -----.
 - 5) फार्टलेक हे ----- शी निगडीत आहे.
 - 6) वेट ट्रेनिंगमध्ये ----- चा वापर केला जातो.
 - 7) मध्यान प्रशिक्षणाचा उपयोग ----- च्या विकासासाठी होतो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) विरुद्ध संघातील कच्चे दुवे शोधणे याला काय म्हणतात?
 - 2) खेळाडू आपल्या खेळात सहभागी न होता इतर खेळात सहभागी होवून विश्रांती घेता याला काय म्हणतात.
 - 3) चपळता मोजण्यासाठी कोणती चाचणी घेतली जाते?
 - 4) डोपींगसाठी कोणती चाचणी घेतली जाते?
 - 5) फार्टलेक प्रशिक्षणाचा शोध आणि स्विकार पहिल्यांदा कोणत्या देशात केला गेला?
 - 6) मायक्रो सायकलचा कालावधी किती?
 - 7) सुपर कॉम्पेसेशनचा अर्थ काय?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) क्रीडा प्रशिक्षणाची महत्त्व.
ब) चक्रीय प्रशिक्षण
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) शारीरिक क्षमतेच्या घटकांची यादी करा. आणि ताकद वाढविण्याच्या पध्दती सविस्तर स्पष्ट करा.
ब) शारीरिक क्षमतेची व्याख्या लिहा. गती वाढवण्यासाठीच्या प्रशिक्षण पध्दती सविस्तर स्पष्टीकरण करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) तंत्र, युक्ता व डावपेच म्हणजे काय? क्रीडा क्षेत्रातील बाबींचा विकास करण्यासाठी त्याचा कितपत उपयोग होतो ते स्पष्ट करा.
ब) वार्षिक प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीची चर्चा करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) भार आणि अतिभार
ब) मध्यांतर प्रशिक्षण
क) प्रशिक्षण नियोजन
ड) स्नायू व मज्जा यांचा समन्वय
इ) क्रीडा प्रशिक्षणाची ध्येय व उद्दिष्टे

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS TRAINING

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidate should read original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Over load training causes _____.
 - 2) Strength endurance can be developed with _____.
 - 3) _____ are important factors of flexibility.
 - 4) The ability of overcome resistance with high speed is _____.
 - 5) Fartlek is more closely related to _____.
 - 6) In weight training _____ is used.
 - 7) Interval training is used for the development of _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) What does it mean to find out draw backs opposite team?
 - 2) What is called a, player participate in other sport instead of his own sport and take a rest?
 - 3) Which test measure for agility?
 - 4) Which test for doping test?
 - 5) Which country was first devised and adapted the Fartlek training?
 - 6) What is the duration of micro cycle?
 - 7) Meaning of 'super compensation'?
- Q.2 Answer the following Questions 10**
- a) Importance of sports training
 - b) Circuit training
- Q.3 Answer the following Questions (Any One) 15**
- a) List the components of physical fitness. Explain in detail method to improve strength.
 - b) Define physical fitness. Explain in detail method to improve speed.
- Q.4 Answer the following Questions (Any One) 15**
- a) What do you mean by technique tactics and strategies? Explain their development in sports.
 - b) Periodization of annual training programme – discuss.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four) 16**
- a) Load and over load
 - b) Interval training
 - c) Training plan
 - d) Neuro muscular-co-ordination
 - e) Aim and objective of sports training

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/ Dec-2019
COMPUTER APPLICATIONS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Monday, 25-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) 'की' बोर्ड हे एक ----- साधन आहे.
 - 2) एक्सेल शीटला ----- शीट म्हणतात.
 - 3) सेंट्रल प्रोसेसिंग युनिट छोटे रूप (Short Form) ----- आहे.
 - 4) स्प्रेड शीटवर असणाऱ्या उभी व आडवी ओळीने एक ----- तयार होते.
 - 5) ----- सॉफ्ट वेअर नेहमी प्रेझेंटेशनसाठी शिक्षणात उपयोग केला जातो.
 - 6) स्पेलिंग व ग्रामर चेकिंगची कमांड ----- टॅब वर उपलब्ध आहे.
 - 7) 'Ctrl' व 'कळ फलकावर दाबवल्यावर ----- टेक्सला परिणाम येतो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) कोणत्या प्रकारचे प्रिंटर कागदाच्या पृष्ठभागावर शाई शिंपडतात?
 - 2) संगणकात इनपुट व आऊटपुट नियंत्रित ठेवण्याचे कार्य कोण करते?
 - 3) हार्डवेअर म्हणजे काय? ते सांगून उदाहरण द्या.
 - 4) डॉट मॅट्रीक्स प्रिंटरच्या सहाय्याने एका वेळी किती अक्षर प्रिंट कागदावर होते?
 - 5) संगणकाच्या अविभाज्य भागाची नावे सांगा.
 - 6) आऊटपुट डिव्हायसेसची नावे सांगा.
 - 7) स्कॅनर हे कोणत्या प्रकारचे संगणकाचे साधन आहे?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) Ms Word मधील पॅरेग्राफ (परिच्छेद) अलायमेंट पायऱ्या स्पष्ट करा.
ब) Excel sheet व संगणक (Computer) बंद करण्याच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) शारीरिक शिक्षणात माहिती संप्रेषणाचे महत्त्व सांगून संगणकाचे दैनंदिन जीवनातील उपयोग स्पष्ट करा.
ब) वर्ड प्रोग्राम सुरु व बंद करण्याची कृती लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) शारीरिक शिक्षणात माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) संगणकाचे घटक स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) कळ फलक
ब) संगणकाचे महत्त्वाचे भाग कोणते आहेत ते लिहा.
क) संगणकाच्या स्मृतीचे (मेमरीचे) प्रकार स्पष्ट करा.
ड) "Save as" document व Current document – पायऱ्या सांगा.
इ) वर्ड प्रोसेसरची वैशिष्ट्ये सांगा.
फ) ICT चा अर्थ सांगून शारीरिक शिक्षणात उपयोग सांगा.
ग) प्रदान उपकरणाची यादी करा.

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/ Dec-2019
COMPUTER APPLICATIONS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Monday, 25-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Key board is one of the _____ tool of computer.
 - 2) In Excel Sheet is also called _____ sheet.
 - 3) Central processing unit short form is _____.
 - 4) In Spread sheet horizontal & vertical lines shows one _____.
 - 5) _____ software commonly used for presentation in education.
 - 6) The Command of checking, spelling & grammer is available on _____ tab.
 - 7) Ctrl + 'v' pressed key gives _____ effect of text.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Which type of printer spray ink on surface are of paper?
 - 2) Who control the input & output device in computer?
 - 3) What is the hard ware give – one example?
 - 4) With dot matrix printer how many character print on paper?
 - 5) State the names of integral part of computer.
 - 6) State the names of output device.
 - 7) Scanner is which type of computer tool.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) State steps paragraph aliment in Ms Word.
 - b) How close Excel sheet & Computer close- explain steps.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the importance of information communication technology in Physical Education and use of computer in daily life.
 - b) Write the process of turn off & open Ms. Word Programme?
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the importance of Information Communication Technology in Physical Education.
 - b) Explain components of computer.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Key Board
 - b) Explain Parts of computer.
 - c) Explain types of computer memory.
 - d) Give steps current document 'Save as' a template.
 - e) Features of Word Processor
 - f) Meaning of ICT & explain its use in Physical Education
 - g) List the output devices

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

B.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec 2019
SPORTS PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) धन संक्रमणात अध्ययनावर ----- परिणाम होतो.
 - 2) व्यक्तीभेद निर्माण होण्याचे कारण ----- आहे.
 - 3) एका विषयाच्या अध्ययनाचा दुसऱ्या विषयाच्या अध्ययनास मदत होते त्या अध्ययनास ----- म्हणतात.
 - 4) क्रीडा मानसशास्त्राला ----- प्रकारची पार्श्वभूमी असावी.
 - 5) मानवी समाजात खेळाची भूमिका व नियोजनाच्या विकासाच्या मूळाचा अभ्यास ----- विषयात केला जातो.
 - 6) सामाजिकरण हे ----- निर्माण करते.
 - 7) चिंता ह्या ----- प्रकारच्या आहेत.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) ऋण अध्ययन संक्रमण म्हणजे काय?
 - 2) अध्ययनाचा पहिला नियम कोणता?
 - 3) अध्ययनाचा दुसरा नियम कोणता?
 - 4) अध्ययनाच्या नियमाचे जनक कोण?
 - 5) मर्मदृष्टमुलक पध्दतीचे जनक कोण?
 - 6) पॅवलाह यांने कोणावर प्रयोग केला?
 - 7) प्रेरणेचे कोणतेही एक उदाहरण द्या.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) शैक्षणिक व क्रीडा मानसशास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) अध्ययनाचे नियम स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- अ) प्रयत्नप्रमाद पध्दती सोड्स्तर स्पष्ट करा.
ब) शारीरिक शिक्षण व क्रीडा मधून राष्ट्रीय एकात्मता सोड्स्तर स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15**
- अ) शारीरिक शिक्षण व क्रीडा मधून व्यक्तिमत्त्वाचा विकास कसा होतो ते सोड्स्तर स्पष्ट करा.
ब) प्रेरणा आणि क्रीडा सोड्स्तर लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) संस्कृतीचे महत्त्व
 - ब) मानवी जीवन शैलीवर संस्कृतीचा परिणाम
 - इ) वाढ आणि विकास
 - ड) अध्ययन वक्र
 - इ) समूह गतीमानता

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec 2019
SPORTS PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read the original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) In positive transfer _____ effects in learning.
 - 2) The causes of individual difference is _____.
 - 3) Learning of subject helps to learn another subject is called _____ learning of transfer.
 - 4) Sports psychologists should have a background of _____.
 - 5) _____ is the study of origin develop organisation and role of sports in human sociology.
 - 6) Socialization results in the creation of _____.
 - 7) Anxiety are _____ types.
- B) Answer in one Sentence. 07**
- 1) What is meant by Negative transfer of training?
 - 2) Which is the first law of learning?
 - 3) Which is the second law of learning?
 - 4) Who is the founder of law of learning?
 - 5) Who is the founder of Insight learning?
 - 6) Whom did Pavlov experimented on?
 - 7) Give any one example of Motivation.
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain importance of Educational and Physical Educational Psychology.
 - b) Explain Law of Learning.
- Q.3 Answer the following questions (Any One) 15**
- a) Explain Trial and error method in details.
 - b) Explain National integration through physical education and sports details.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain how personality develop through physical education and sports in details.
 - b) Explain Motivation and Sports.
- Q.5 Write Short note on (any four) 16**
- a) Importance of culture
 - b) Effects of culture on people life style
 - c) Growth and development
 - d) Learning curve
 - e) Group dynamic

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec- 2019
CURRICULUM DESIGN**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) ----- संकल्पनेनुसार अभ्यासक्रम हा विद्यार्थी केंद्रित आहे.
 - 2) अभ्यासक्रम निर्मितीची पहिली पायरी ----- आहे.
 - 3) अभ्यासक्रमाची ----- संकल्पना पारंपारिक संकल्पना म्हणूनही ओळखली जाते.
 - 4) महाराष्ट्रात इयत्ता आठवीचा अभ्यासक्रम ----- ही संस्था करते.
 - 5) अभ्यासक्रम विकसनाची प्रक्रिया प्रामुख्याने ----- पायऱ्यांशी संबंधित आहे.
 - 6) शिक्षक शिक्षणाचा राष्ट्रीय पातळीवरील अभ्यासक्रम ----- ही संस्था करते.
 - 7) अभ्यासक्रम निर्मितीतील ----- ही शेवटची पायरी आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) प्राथमिक शाळेच्या विद्यार्थ्यांच्या शारीरिक शिक्षण अभ्यासक्रमात प्रामुख्याने कोणत्या बाबींचा अंतर्भाव असावा?
 - 2) अभ्यासक्रम कशाच्या वाढीसाठी प्रयत्नशील असतो?
 - 3) कोणत्या बाबींशिवाय अभ्यासक्रम पूर्ण होऊ शकत नाही?
 - 4) curriculum हा शब्द कोणत्या मुळ भाषेतील आहे?
 - 5) curriculum या शब्दाचा लॅटीन भाषेत अर्थ काय आहे?
 - 6) अभ्यासक्रम निर्मिती व त्याची अंमलबजावणी या प्रक्रियेत सर्वात महत्वाची भूमिका कोणाची असते?
 - 7) आधुनिक अभ्यासक्रम कशाच्या केंद्रित आहे?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) सामाजिकरण स्पष्ट करा.
ब) मनोरंजन स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) अभ्यासक्रमाची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
ब) अभ्यासक्रम विकासासाठी राष्ट्रीय व व्यावसायिक धोरणे स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) 15
- अ) अभ्यासक्रमावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
ब) अभ्यासक्रम विकासात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) प्रयोगशाळा
ब) अध्यापन सराव
क) शारीरिक शिक्षणाची क्षेत्रे
ड) अभ्यासक्रम विकसिनता
इ) आरोग्य शिक्षणाचे क्षेत्रे

Seat No.	
-----------------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (New) (CBCS) Examination Nov/Dec- 2019
CURRICULUM DESIGN

Day & Date: Friday, 29-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) The candidates should read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) According to _____ concept curriculum is pupil centered.
 - 2) First step of curriculum construction is _____.
 - 3) _____ concept of curriculum also known as traditional concept.
 - 4) _____ organization set the curriculum of 8th standard in Maharashtra.
 - 5) The process of curriculum construction is concerned with _____ major step.
 - 6) _____ organization construct the curriculum of teachers education at national level.
 - 7) _____ is the last step in curriculum construction.
- B) Answer in One Sentence.** **07**
- 1) Which most appropriate activity should be their in Primary School P.E. curriculum?
 - 2) What should curriculum promote?
 - 3) What provision should be made to complete the curriculum planning?
 - 4) Curriculum this word is derived from which language?
 - 5) What is the Latin meaning of word curriculum?
 - 6) Who play an important role in curriculum construction and its implementation?
 - 7) On Which modern curriculum focused?
- Q.2 Answer the following Questions.** **10**
- a) Explain Socialization
 - b) Explain Recreation
- Q.3 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain Need and importance of curriculum.
 - b) Explain the role of national and professional policies in curriculum development.
- Q.4 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain the factors affecting curriculum.
 - b) Explain Role of teacher in curriculum development.
- Q.5 Write Short notes. (Any Four)** **16**
- a) Laboratory
 - b) Teaching Practices
 - c) Areas of Physical Education
 - d) Curriculum Development
 - e) Areas of Health Education

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS TRAINING**

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) मध्यांतर प्रशिक्षणाचा उपयोग ----- विकासासाठी होतो.
 - 2) डोपींग साठी ----- ही चाचणी घेतली जाते.
 - 3) गतीमान ताकद ----- कृतीद्वारे मोजली जाते.
 - 4) मायक्रो सायकलचा कालावधी ----- आहे.
 - 5) हृदय श्वसन क्षमता हे ----- यावर अवलंबून आहे.
 - 6) शटल रन टेस्ट ----- याद्वारे मापन करतात.
 - 7) लवचिकतेसाठी ----- घटक महत्वाचा आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) गतीचे प्रकार किती आहेत?
 - 2) मध्यांतर प्रशिक्षणाची ओळख कोणी करून दिली?
 - 3) वेट ट्रेनिंग करिता कोणते साहित्य वापरले जाते?
 - 4) क्रीडा प्रशिक्षणाचा अर्थ सांगा.
 - 5) प्रशिक्षण काळात थकवा येण्याचे कारण कोणते?
 - 6) दमदारपणा विकसित करण्यासाठी कोणत्या प्रशिक्षणाचा उपयोग केला जातो?
 - 7) फार्टलेक प्रशिक्षणासाठी उत्तम कालावधी कोणता?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) क्रीडा प्रशिक्षणाची ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
ब) फार्टलेक प्रशिक्षण स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- अ) शारीरिक क्षमतेचा अर्थ सांगून शारीरिक क्षमतेचे घटक कोणते ते स्पष्ट करा.
ब) क्रीडा प्रशिक्षणाची व्याख्या स्पष्ट करा आणि क्रीडा प्रशिक्षणाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- अ) वार्षिक क्रीडा प्रशिक्षण कार्यक्रम कालावधीची चर्चा करा.
ब) तंत्र, युक्त्या व डावपेच म्हणजे काय? क्रीडा क्षेत्रातील बाबीचा विकास करण्यासाठी त्याचा कितपत उपयुक्त आहेत ते स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालीलपैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. 16
- अ) क्रीडा प्रशिक्षणाचे महत्त्व
ब) चक्रिय प्रशिक्षण
क) भार आणि अतिभार
ड) मध्यांतर प्रशिक्षण
इ) वजन प्रशिक्षण

Seat No.	
-------------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS TRAINING

Day & Date: Friday, 22-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Interval training is used for the development of _____.
 - 2) The test for doping is _____.
 - 3) _____ activities measures dynamic strength.
 - 4) Micro cycle duration is _____.
 - 5) The cardio respiratory capacity is related to _____.
 - 6) Shuttle run test measures_____.
 - 7) _____ are important factor for flexibility.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) How many types of speed.
 - 2) Who introduced Interval Training?
 - 3) Which equipment used for weight training.
 - 4) What is the meaning of sports training?
 - 5) Which reason for fatigue comes during training?
 - 6) Which training is used for develop endurance?
 - 7) Which is the best season for Fartlek training?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain the aim and objective of sports training.
 - b) Explain the fartlek training.
- Q.3 Answer any one of the following questions. 15**
- a) Explain the meaning and components of physical fitness.
 - b) Explain the Definition of sports training? Explain the principles of sports training.
- Q.4 Answer any one of the following questions. 15**
- a) Discuss the Periodization of Annual training programme.
 - b) What do you mean by technique, tactics and strategies? And explain their development in sports.
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 16**
- a) Importance of sports training
 - b) Circuit training
 - c) Load and over load
 - d) Interval training
 - e) Weight training

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
Marathi**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) विद्यार्थ्यांकडून शुद्ध भाषेचा सराव करून घेणे हा ----- अध्यापनाचा उद्देश आहे.
 - 2) ----- हि शिक्षण केंद्रीत पद्धती आहे.
 - 3) अज्ञाताकडून ज्ञाताकडे हे ----- पद्धतीचे सूत्र मानले जाते.
 - 4) एखादया विभागाचे ----- म्हणजे कथन होय.
 - 5) ----- याचा अर्थ आर्हची भाषा असा होतो.
 - 6) तोंडी प्रतिक्रिया प्राप्त करून घेण्यासाठी केलेले कोणतेही विधान म्हणजे ----- होय.
 - 7) डॉ. वेस्ट प्रणालीमध्ये ----- ला अधिक महत्त्व दिले आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) उदाहरण म्हणजे काय?
 - 2) गदय अध्यापनाचा उद्देश काय आहे?
 - 3) अध्यापनातील दृक साधने कोणती?
 - 4) नाटयातून शिक्षण देण्याचा प्रयत्न म्हणजे काय?
 - 5) अभ्यासक्रमाची मांडणी कशी असावी ?
 - 6) गठन विधी म्हणजे काय?
 - 7) प्रश्नोत्तर प्रणालीला कोणत्या नावाने ओळखले जाते?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) पद्य अध्यापन स्पष्ट करा.
ब) अध्यापन सूत्र स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) मराठी अध्यापनाचा हेतू व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
ब) मराठी भाषेच्या अध्यापनामध्ये खालील दृकश्राव्य साधनाचा वापर कसा कराल ते सांगा.
- 1) टि. व्ही
 - 2) नकाशे
 - 3) टेप रेकॉर्डर
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) भाषा शिक्षकांच्या गुणांची चर्चा उदाहरणासह स्पष्ट करा.
ब) मराठी अध्यापनाच्या विविध पद्धती सांगून कोणत्याही दोन पद्धतींचे वर्णन करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) व्याकरण अध्यापन
ब) मौन वाचन
क) वार्षिक नियोजन
ड) मराठी अध्यापनाची तत्वे
इ) शुद्ध लेखन

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
COMPUTER APPLICATIONS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Monday, 25-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) संपूर्ण टेबल सिलेक्ट करण्यासाठी ----- ही की प्रेस करुन टेवावी लागते.
 - 2) स्पेलिंग आणि ग्रामर चेकींगची कमांड ----- टॅबवर उपलब्ध आहे.
 - 3) पॅराग्राफ जस्टीफाय करण्यासाठी की बोर्डवरील ----- कीजचा वापर केला जातो.
 - 4) माहिती तंत्र विज्ञानात ----- हा केंद्रस्थानी असतो.
 - 5) पावर पॉईंटच्या मदतीने विद्यार्थ्यांना ----- यांच्या अनुभूती देता येतात.
 - 6) स्लाईड शो च्या दरम्यान दोन स्लाईड्स दाखवायच्या नसतील तर स्लाईड्स ----- कराव्यात.
 - 7) एक्सेल 2007 च्या विंडोजमध्ये सुरुवातीला ----- बार असतो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) अक्षरांचा आकार बदलण्यासाठी कोणत्या गुपचा उपयोग करतात?
 - 2) अकाऊंट मॅनेन्ससाठी वापरण्यात येणारे सॉफ्टवेअर कोणते?
 - 3) फॉन्ट हा गुप कोणत्या टॅबज अंतर्गत येतो?
 - 4) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञानात कोणते प्रमुख स्रोत आहे?
 - 5) कोणत्या सॉफ्टवेअर मध्ये विद्यार्थ्यांचा रिझल्ट तयार करतात?
 - 6) नवीन स्लाईड कोणत्या सॉफ्टवेअर मध्ये आहेत?
 - 7) कोणते नेटवर्क जगभर पसरलेले आहे?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) संगणक बंद करण्याच्या पायऱ्या सांगा.
 - ब) दैनंदिन जीवनात संगणकाचा उपयोग
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) शारीरिक शिक्षणात माहिती तंत्रज्ञानाची गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
 - ब) ॲप्लीकेशन सॉफ्टवेअर म्हणजे काय? एम.एस.वर्ड स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) संगणकाचे घटक स्पष्ट करा.
 - ब) वर्ड प्रोसेसर वर पेज नंबर समाविष्ट करण्याची कृती लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) संगणकाची निगा
 - ब) नेटवर्कचे प्रकार
 - क) ऑपरेटिंग सिस्टीम
 - ड) वर्ड डॉक्युमेंटमध्ये टेबल्स कशी घालावीत
 - इ) एक्सेल स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
COMPUTER APPLICATIONS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Monday, 25-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) _____ key is pressed for selecting complete table.
 - 2) The command of checking spelling and grammar is available on _____ tab.
 - 3) _____ key is used to justify paragraph.
 - 4) The center point in information technology is _____.
 - 5) Power point helps to give _____ experiences to student.
 - 6) When two slides are not going to show in slide show then the slide should be _____.
 - 7) Excel 2007 windows have _____ bar at initially.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Which group is used to change the shapes of letters?
 - 2) Which software is used for account maintenance?
 - 3) Which tab includes the group of font?
 - 4) What is the major source in information communication technology?
 - 5) Which software prepares the results of students?
 - 6) Which software includes new slide?
 - 7) Which network is spread all over world?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) State the steps of closing a computer.
 - b) Use of computer in daily life.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the need and importance of information technology in physical education.
 - b) What do you mean by application software? Explain M. S. Word.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the components of computer.
 - b) Write the activity of including page number on word processor.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Computer care
 - b) Type of Network
 - c) Operating system
 - d) Presentation table in word document
 - e) Explain excel.

Seat No.	
----------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) क्रीडा मानसशास्त्राला ----- पार्श्वभूमी असावी लागते.
 - 2) मानसशास्त्रात सायको (Psycho) या शब्दाचा अर्थ ----- आहे.
 - 3) शिक्षण संक्रमणाचे ----- प्रकार आहेत.
 - 4) लहानपणी वागणे ----- प्रभाव दिसून येतो.
 - 5) अध्ययनाच्या परिणामाचा नियम ----- यांनी मांडला.
 - 6) अध्ययनाच्या परिणामाच्या नियमाला ----- असे ही संबोधले जाते.
 - 7) ----- ही प्राथमिक स्वरूपाची प्रेरणा नाही.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) अध्ययनाचे नियम कोणते त्यांची नावे लिहा.
 - 2) चिंतेच्या प्रकाराची नावे लिहा.
 - 3) क्रीडा मानसशास्त्राचा अर्थ लिहा.
 - 4) अध्ययनाच्या विविध सिध्दांतांची नावे लिहा.
 - 5) अध्ययनाचा परिणामाचा नियम कोणी सांगितला?
 - 6) 'वाढ' म्हणजे काय ते लिहा.
 - 7) 'ताण' या शब्दाचा अर्थ लिहा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) व्यक्तिमत्त्वाची वैशिष्ट्ये लिहा.
 - ब) अध्ययन संक्रमणाचे प्रकार लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) क्रीडा कामगिरी व व्यक्तिमत्त्व स्पष्ट करा.
 - ब) उत्सव आणि शारीरिक शिक्षण याबद्दल लिहा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) लोकांच्या राहणीमानावर संस्कृतीचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
 - ब) शारीरिक शिक्षणाच्या माध्यमातून सामाजिकरण याबद्दल स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) ताणाचे प्रकार
 - ब) शारीरिक शिक्षण आणि परंपरा
 - क) संस्कृतीची वैशिष्ट्ये
 - ड) अध्ययन वक्र
 - इ) संस्कृतीचे महत्व

Seat No.	
-----------------	--

B.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
SPORTS PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Day & Date: Wednesday, 27-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) The candidates should read original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Sport sociology should have a background of _____.
 - 2) In psychology the word psycho means _____.
 - 3) Transfer of training are _____ types.
 - 4) In childhood, individual's behavior is must influenced by _____.
 - 5) Law of effect in learning was stated by _____.
 - 6) The Law of effect is also known as _____.
 - 7) _____ is not a primary motive.
- B) Answer in One Sentence.** **07**
- 1) Give names of Law Learning Types.
 - 2) Give names of Types of Anxiety.
 - 3) Give meaning of Sport Psychology.
 - 4) Give name of kinds of Learning Theories.
 - 5) Who stated Law of effect in learning?
 - 6) What is mean by 'Growth'?
 - 7) Write meaning of Stress.
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Write characteristics of personality.
 - b) Write types of Transfer of Training.
- Q.3 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Explain detail personality and sports performance.
 - b) Write about festivals and physical Education.
- Q.4 Answer the following questions (Any One)** **15**
- a) Explain effect of culture on people life style.
 - b) Explain socialization through physical education.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Types of stress
 - b) Tradition and physical education
 - c) Features of culture
 - d) Learning curve
 - e) Importance of Culture

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
CURRICULUM DESIGN**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) अभ्यासक्रम निर्मितीतील ——— ही शेवटची पायरी आहे.
 - 2) अभ्यासक्रमाचे खरे मूल्यनिर्धारण ——— या घटकाकडून होत असते.
 - 3) Curriculum हा शब्द ——— भाषेतून घेतला आहे.
 - 4) लॅटीन भाषेत Curriculum या शब्दाचा अर्थ ——— आहे.
 - 5) ——— ची भूमिका ही अभ्यासक्रम निर्मिती व त्यांची अंमलबजावणी या प्रक्रियेत महत्वाची असते.
 - 6) Curriculum Design या शब्दाचा शब्दकोश अर्थ ——— आहे.
 - 7) शिक्षक शिक्षणाचा राष्ट्रीय पातळीवरील अभ्यासक्रम ——— ही संस्था करते.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) अभ्यासक्रमाची जूनी संकल्पना कोणाच्या केंद्रित आहे?
 - 2) अभ्यासक्रम निर्मितीची प्रक्रिया ही प्रामुख्याने किती पायऱ्यांची आहे?
 - 3) महाराष्ट्र राज्यात पहिली ते आठवी पर्यंतची अभ्यासक्रम कोणती संस्था तयार करते?
 - 4) महाराष्ट्रात इयत्ता 9 वी ते 12 वी पर्यंतचा अभ्यासक्रम कोण तयार करतो?
 - 5) अभ्यासक्रम निर्मितीची पहिली पायरी कोणती?
 - 6) अभ्यासक्रमाचे खरे मूल्यनिर्धारण कोणाकडून केले जाते?
 - 7) अभ्यासक्रम निर्मितीसाठी कोणाती धोरणे आवश्यक असतात?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) अभ्यासक्रमाचा अर्थ सांगा. अभ्यासक्रम विकासात शिक्षकाची भूमिका स्पष्ट करा.
 - ब) शारीरिक शिक्षणाचे क्षेत्र स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15
- अ) अभ्यासक्रम आराखड्याचा अर्थ सांगा. आणि अभ्यासक्रम आराखड्यावर परिणाम करणारे घटक सांगा.
 - ब) अभ्यासक्रम रचनेच्या आराखड्याचे तत्वे राज्य आणि राष्ट्रीय धोरणानुसार स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15
- अ) अभ्यासक्रमाची व्याख्या सांगून त्याची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
 - ब) मनोरंजन स्पष्ट करून मनोरंजनाचे प्रकार व महत्त्व लिहा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) अध्यापन सराव
 - ब) आरोग्य शिक्षण
 - क) सामाजिकरण
 - ड) मैदान आणि प्रयोगशाळा
 - इ) शिक्षकांची भूमिका

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - III) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
CURRICULUM DESIGN

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) _____ is the last step in curriculum construction.
 - 2) The assessment of curriculum is originally done by _____.
 - 3) Curriculum this word is derived from _____ language.
 - 4) The Latin meaning of word curriculum is _____.
 - 5) _____ plays an important role in curriculum construction and its implementation.
 - 6) Dictionary meaning of the term curriculum design is _____.
 - 7) Construct the curriculum _____ for teachers education at national level.
- B) Answer in One Sentence.** **07**
- 1) What is the old concept of curriculum?
 - 2) The process of curriculum construction is concerned with how many major step?
 - 3) Which organization sets the curriculum for 1st to 8th std in Maharashtra.
 - 4) Who sets the curriculum for 9th to 12th std in Maharashtra?
 - 5) What is the first step of curriculum construction?
 - 6) Whom originally the assessment of curriculum is done?
 - 7) Which policies are required for curriculum construction?
- Q.2 Answer the following Questions.** **10**
- a) Define curriculum and explain the role of the teacher in curriculum development.
 - b) Explain the areas of Physical Education.
- Q.3 Answer any one of the following question.** **15**
- a) Define curriculum design and explain factors affecting curriculum design.
 - b) Give the principles of curriculum design according to the needs of state and national level policies.
- Q.4 Answer any one of the following question.** **15**
- a) Define curriculum and explain its need and importance.
 - b) Explain recreation and kinds of recreation and its importance.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Training Practice
 - b) Health Education
 - c) Socialization
 - d) Field and Laboratory
 - e) Role of Teachers

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION**

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) उभ्या उड्या मारल्याने ----- ची ताकद वाढते.
 - 2) शरीराच्या वरच्या भागातील ताकद ----- चाचणी ने वाढते.
 - 3) मॅकडोनाल्ट ने ----- चाचणी नी बांधनी केली.
 - 4) जे.सी.आर.ची ----- नी तयार केली.
 - 5) जॉन्सन बास्केटबॉल चाचणीमुळे ----- मुलभूत कौशल्य क्षमता तपासली जाते.
 - 6) AAHPER युथ फिटनेस चाचणीमध्ये ----- आयटम असतात.
 - 7) जे.सी.आर. चाचणी मध्ये ----- आयटमचा समावेश असतो.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) जॉन्सने कोणत्या गेमची चाचणी तयार केली?
 - 2) जे.सी.आर. चाचणी चे पुर्ण रुप लिहा.
 - 3) लोकहार्ट आणि मॅकफरसन नी कोणत्या गेमची चाचणी तयार केली?
 - 4) AAHPERD चे पूर्ण रुप लिहा.
 - 5) TEST (टेस्ट) चा अर्थ लिहा.
 - 6) कारक क्षमतेचे कोणतेही दोन घटक लिहा.
 - 7) मूल्यमापनाचा अर्थ लिहा.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) जे.सी.आर. चाचणी बद्दल लिहा.
- ब) U.S. Army फिटनेस चाचणी मध्ये येणारे (घटक) चाचण्या याबद्दल लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) शारिरीक शिक्षणातील कसोटी, मापन, मूल्यमापनाची गरज व महत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) ऑफर युथ चाचणी (AAHPER) सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- अ) जॉन्सनची बास्केटबॉल चाचणी बद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) मेकडोनाल्ट सॉसर (McDonald Soccer test) चाचणी बद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) मूल्यमापनाची तत्वे
- ब) टेस्टच्या दरम्यानच्या कर्तृत्व लिहा.
- क) टेस्ट चे प्रकार लिहा.
- ड) नॅशनल फिजिकल फिटनेस चाचणी
- इ) साई (S.A.I) व्हॉलीबॉल चाचणी

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
MEASUREMENT AND EVALUATION IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Saturday, 23-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.
 3) Candidates who intend to write their answer in marathi are advised to read English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) By doing vertical jump _____ power is increased.
 - 2) Upper body strength is increased by doing _____ test.
 - 3) McDonald has constructed a skill test in _____.
 - 4) J. C. R. test was constructed by _____.
 - 5) Johnson Basketball ability test measures the basic skill of _____.
 - 6) AAHPER Youth fitness test consist of _____ item.
 - 7) In JCR test _____ item is involved.
- B) Answer in One Sentence.** **07**
- 1) Johnson prepare which game test.
 - 2) Write full form of JCB Test.
 - 3) Lockart and McPherson prepare which game test.
 - 4) Write full form of AAHPER Test.
 - 5) Write meaning of Test.
 - 6) Write any two component of motor fitness.
 - 7) Write Evaluation meaning.
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Write procedure of JCR Test.
 - b) Write about U. S. Army physical fitness Test Events.
- Q.3 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Explain need and importance of test & measurement & Evaluation in physical Education.
 - b) Explain in detail AAHPER Youth fitness test.
- Q.4 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Explain in detail Johnson basketball test.
 - b) Explain in detail McDonald soccer test.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) Principles of Evaluation
 - b) Write duties during testing
 - c) Write about types of test
 - d) National physical fitness test
 - e) SAI volleyball Test.

Seat No.	
----------	--

Set	P
-----	---

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
KINESIOLOGY AND BIOMECHANICS**

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) न्यूटनच्या गतीविषयक तिसऱ्या नियमाला ----- म्हणतात.
 - 2) आधाराभोवती हालणाऱ्या आणि न वाकणाऱ्या दांडयाला ----- म्हणतात.
 - 3) एका बिंदूपासून दुसऱ्या बिंदूपर्यंत सरल रेषेत होणाऱ्या गतीस ----- असे म्हटले जाते.
 - 4) तरफेच्या ----- प्रकारात टेकू मध्यभागी असतो.
 - 5) कंबरेतील खुब्याचा सांधा ----- प्रकाराचा आहे.
 - 6) शेल्डन या शास्त्रज्ञाने मानवी शरीर धारणेचे ----- प्रकारात वर्गीकरण केले.
 - 7) ----- हे बिजागरीच्या सांध्याचे उदाहरण आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) न्यूटनचा दुसरा नियम कोणता?
 - 2) लांब उडी मध्ये टेकऑफ घेताना न्यूटनचा कोणता नियम लागू होतो?
 - 3) सरकत्या सांध्याचे कोणतेही एक उदाहरण सांगा.
 - 4) प्रक्षेपणाचे प्रकार किती?
 - 5) तरफेचे प्रकार किती?
 - 6) सांधा म्हणजे काय?
 - 7) न्यूटनचे नियम किती?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- 1) शरीरधारणा आणि शरीरधारणेचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
 - 2) जीवयांत्रिक शास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- 1) प्रक्षेपण म्हणजे काय? ते स्पष्ट करून त्याचा क्रीडे मध्ये उपयोग स्पष्ट करा.
 - 2) 'बल' सोईस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) 15
- 1) शारीरिक शिक्षण शिक्षक, खेळाडू व मार्गदर्शक यांना शरीरगती शास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 - 2) शरीरगतीशास्त्र व जीवयांत्रिक शास्त्र यांचा अर्थ व व्याख्या स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- 1) तरफ
 - 2) न्यूटनचा पहिला नियम
 - 3) स्नायु आकुंचनाचे प्रकार
 - 4) समतोलत्व
 - 5) सांधा

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
KINESIOLOGY AND BIOMECHANICS

Day & Date: Tuesday, 26-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Candidates who intend to write answer in Marathi are advised to read the original question in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Newton's third law of motion is called as _____.
 - 2) Rigid rod that turn around fixed support is called as _____.
 - 3) Motion is straight line from one point directly to another is called _____.
 - 4) In lever of the _____ fulcrum is in middle.
 - 5) Hip joint is _____.
 - 6) Sheldon has classified the posture into _____ types.
 - 7) _____ is the example of hinge joint.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) Name the second law of Newton.
 - 2) During the take off in long jump which law of Newton is applicable?
 - 3) Give any one example of sliding joint.
 - 4) How many types of Projection?
 - 5) How many types of Lever?
 - 6) What is Joint?
 - 7) How many laws of Newton?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- 1) Explain the posture and types of posture in detail.
 - 2) Explain Importance of Biomechanics.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain Projection and it use in Sports.
 - 2) Explain Force in details.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- 1) Explain Importance of Kinesiology to Physical Education Teacher, Athletes and Coaches.
 - 2) Explain meaning and definition of Kinesiology and Biomechanics.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- 1) Lever.
 - 2) Newton's first law.
 - 3) Types of muscle contraction.
 - 4) Equilibrium.
 - 5) Joints.

Seat
No.

Set P

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
RESEARCH AND STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07

- 1) 90-99 मधील वर्गांतर ----- आहे.
- 2) 3 मेडियन - 2 मिन = -----.
- 3) वारंवारिता बहुभुजालेख ----- शी निगडित आहे.
- 4) मिन चे सूत्र -----.
- 5) प्राप्त माहिती मधील सारणी मधील टोटल नंबर ----- ह्या अक्षराने दर्शविले जाते.
- 6) संशोधन व्याप्ती ----- नी दर्शविली जाते.
- 7) संशोधनात व्यवहारिक अभ्यास आणि उपाय शोधले जातात यास ----- संशोधन म्हणतात.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07

- 1) संख्याशास्त्राचे महत्व शा. शिक्षणात मध्ये काय ते लिहा.
- 2) संशोधन आराखड्याचे नाव लिहा.
- 3) संशोधन म्हणजे काय?
- 4) मेडियन चे सूत्र लिहा.
- 5) क्वाटार्टल डेव्हिएशनचा (QD) चे सूत्र लिहा.
- 6) वर्गांतर (Class interval) कोणत्या चिन्हांनी दर्शवितात?
- 7) संख्याशास्त्रातील कोणते मापन स्थितीत्मक सरासरी दर्शविते.

प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10

- अ) आयतालेख आकृतीसह स्पष्ट करा.
- ब) विचलन शीलतेची परिमाणे अर्थ व महत्व काय ते लिहा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 15

- अ) खालील तक्त्यावरून 20% आणि 40% शततमक मूल्य काढा?

वर्गांतर	वारंवारिता
80-84	1
75-79	3
70-74	5
65-69	4
60-64	8
55-59	5
50-54	7
45-49	4
40-44	3
35-39	5
30-34	5

N = 50

- अ) वरील दिलेल्या सारणीवरून (प्रश्न.क्र.3(अ)) मोड काढा?

- प्र.4** खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) **15**
- अ) प्रश्न क्रमांक 3 मधील टेबल नूसार QD चर्तुथंक विचलन काढा.
ब) संशोधन आराखडयाचा एक नमूना तयार करा.
- प्र.5** खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.(कोणतेही चार) **16**
- अ) संशोधनाची व्याप्ती
ब) वारंवारिता बहुभुजालेख
क) संशोधन आराखडयाची तत्वे
ड) केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे
इ) ग्रंथालय वाचन

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
RESEARCH AND STATISTICS IN PHYSICAL EDUCATION**

Day & Date: Thursday, 28-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 A) Fill in the Blanks. 07

- 1) The class interval for 90-99 is _____.
- 2) $3 \text{ median} - 2 \text{ mean} =$ _____.
- 3) Frequency Polygon is related _____.
- 4) Give formula of mean _____.
- 5) Total no in the score indicated by _____ letter.
- 6) The scope of research is indicated by _____.
- 7) Studying practical problem and finding a solution to it is _____.

B) Answer in one sentence. 07

- 1) Importance of statistics in physical Education.
- 2) Give any one title of Research Proposal.
- 3) Definition of Research.
- 4) Give formula of median.
- 5) Write formula of Quartile deviation.
- 6) Class interval indicated by which symbol.
- 7) Which measures is a positional average in statistics.

Q.2 Answer the following questions. 10

- a) Explain histogram with Graph (diagram).
- b) Write meaning & importance of measures of variability.

Q.3 Answer the following questions (Any One) 15

- a) Calculate 20% 40% percentile value from following table.

CI	F
80-84	1
75-79	3
70-74	5
65-69	4
60-64	8
55-59	5
50-54	7
45-49	4
40-44	3
35-39	5
30-34	5
	5
	N = 50

- b) Calculate mode from above table.

- Q.4 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) Calculate quartile deviation from Q. No. 3 (a) table.
 - b) Prepare one research proposal pattern.
- Q.5 Write Short Notes (Any Four)** **16**
- a) Scope of Research
 - b) Frequency polygon
 - c) Significance of Research proposal
 - d) Measures of central tendency
 - e) Library Reading

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
THEORY OF SPORTS AND GAME AND THEIR OFFICIATING AND
COACHING**

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) गोळा फेकीच्या सेक्टरचा कोन ----- असतो.
 - 2) खो-खो (पुरुष) सामन्याचा कालावधी ----- असतो.
 - 3) दर्जेदार जलतरण तलावाचा मोजमाप ----- असते.
 - 4) व्हॉलीबॉलचा संघ ----- खेळाडूंचा मिळून तयार होतो.
 - 5) रिले बॅटनची लांबी ----- आहे.
 - 6) मॅरेथॉन स्पर्धेचे अंतर ----- इतके असते.
 - 7) सॉफ्टबॉल मध्ये Ist बेस ते IInd बेस चे अंतर ----- इतके आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) व्हॉलीबॉल खेळामध्ये लिवेरो खेळाडू संघनायक होवू शकतो का?
 - 2) बास्केटबॉल सामन्याचा कालावधी किती असतो?
 - 3) पोहण्याच्या शर्यती मधील कोणतीही एक स्टाईल आहे?
 - 4) व्हॉलीबॉलच्या सामन्यात किती खेळाडू अदलाबदल करता येतात?
 - 5) थाळीफेकमध्ये थाळी सेक्टर रेषेवर पडली निर्णय घ्या.
 - 6) कबड्डी मध्ये बॅड पॉईंट देताना किती गुण बहाल करतात?
 - 7) होम रन कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- 1) फेकीच्या बाबीचे गुणपत्रक तयार करा.
 - 2) व्हॉलीबॉल खेळातील पंचाचे पाच हात इशारे लिहा.
- प्र.3 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) पंचकार्य म्हणजे काय ते सांगून चांगल्या पंचाची गुण वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - 2) हँडबॉल मैदानाची मोजमापासह आकृती काढून विविध भागांना नावे द्या.
- प्र.4 खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) 15**
- 1) मार्गदर्शन म्हणजे काय? ते सांगून मार्गदर्शनाची तत्वे स्पष्ट करा.
 - 2) आठ धावनमार्ग असणाऱ्या 400 मी. धावनमार्गाची आकृती काढून पळण्याच्या विविध शर्यतीचे प्रारंभ दाखवा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- 1) फुटबॉल मधील ऑफ साईड
 - 2) क्रिकेट मधील पॉवर प्ले
 - 3) गोळा फेकीच्या सेक्टरची आकृती काढा.
 - 4) सॉफ्टबॉल डायमंडची (क्रीडांगण) आकृती काढा.
 - 5) रिले शर्यतीतील दांडू अदलाबदल क्षेत्र

Seat No.	
----------	--

Set **P**

B.P.Ed. (Semester - IV) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
THEORY OF SPORTS AND GAME AND THEIR OFFICIATING AND
COACHING

Day & Date: Saturday, 30-11-2019
 Time: 03:00 PM To 05:30 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the blanks** **07**
- 1) The sector angle of shot put is _____.
 - 2) The duration of the kho-kho (men) match is _____.
 - 3) Standard swimming pool size is _____.
 - 4) _____ players make a volley ball team.
 - 5) The length of relay baton is _____.
 - 6) The distance of marathon race is _____.
 - 7) In soft ball distance between Ist base to IInd base is _____.
- B) Answer in one sentence.** **07**
- 1) In volley ball, can a libero player act as captain?
 - 2) What is the duration of Baseball match?
 - 3) Write any one style of swimming race.
 - 4) How many substitutes are allowed in Volley ball?
 - 5) In discus throw the discus fall on the sector line give your decision?
 - 6) How many points are awarded for bad point in Kabaddi.
 - 7) Which game is related to Home run.
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Prepare a score sheet for throwing event.
 - b) Write the five hand signals in Volley ball.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) What is officiating and explain the qualities of good officials.
 - b) Draw a neat diagram of hand ball court with measurements and give the names of various area.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One)** **15**
- a) Define coaching and explain the principles of coaching.
 - b) Draw a neat diagram of 400 m Track with eight lanes. Show the various starts of Running events.
- Q.5 Write short notes (Any Four)** **16**
- a) Offside in Foot ball.
 - b) Power play in cricket.
 - c) Draw a neat diagram of shot put sector.
 - d) Draw a neat diagram of softball diamond.
 - e) Baton exchange zone in Relay race.

Seat
No.

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
HINDI

Day & Date: Friday, 29-11-2019

Max. Marks: 70

Time: 11:30 AM To 02:00 PM

सूचनाएँ : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाईं ओर लिखे अंक प्रश्न के गुण दर्शाते हैं।

- प्र.1 अ) रिक्त स्थानों की पूर्ती कीजिए।** **07**
- 1) स्वाभाविक प्रणाली में ——— निर्मिती का बहुत बहुत महत्त्व रहता है।
 - 2) संभाषण प्रणाली को ——— प्रणाली कहा जाता है।
 - 3) ——— ही शिक्षा कार्य का महत्वपूर्ण सुत्रधार है।
 - 4) रेडिओ, ग्रामोफोन, टेपरेकॉर्डर यह अध्यापन के ——— साधन है।
 - 5) हमारी संविधान ने ——— भाषा को राष्ट्रभाषा के रूप में स्विकृत किया है।
 - 6) हर एक विषय का दुसरे विषयों से संबंध होता है उसे ——— कहा जाता है।
 - 7) ——— आत्मविकास के लिए बहुत उपयुक्त साधन है।
- ब) निचे पूछे गए सवालों के जवाब एक वाक्य मे दीजिए।** **07**
- 1) मनोरंजन के लिए बहुत उपयुक्त साहित्य कौनसा है?
 - 2) विचारों से और बुद्धी से संबंध किस अध्यापन में रहता है?
 - 3) संकलन कब लिया जाता है?
 - 4) विविध क्षेत्रों में ज्ञानप्राप्ती का साधन कौनसा है?
 - 5) ज्ञात से अज्ञात की ओर सह अध्यापन सुत्रपर कौनसी अध्यापन पद्धती निर्भर है?
 - 6) वार्षिक नियोजन किसपर निर्भर रहता है?
 - 7) किस प्रणाली में शिक्षा का प्रारंभ पठन से किया जाता है?
- प्र.2 निचे पुछे गए सवालों के जवाब निम्न में लिखिए।** **10**
- 1) स्वाभाविक प्रणाली स्पष्ट कीजिए।
 - 2) हिंदी भाषा का महत्त्व स्पष्ट कीजिए।
- प्र.3 निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए।** **15**
- 1) अध्यापन साधनों की सूची देकर कौनसे भी दो साधनों के बारे में लिखिए।
 - 2) अध्यापन सुत्र स्पष्ट कीजिए।
- प्र.4 निम्नलिखित प्रश्नों में से किसी एक प्रश्न का उत्तर लिखिए।** **15**
- 1) हिंदी अध्यापक की पात्रता और अच्छे अध्यापक के गुणों के बारे मे विस्तार से लिखिए।
 - 2) लेखन तथा वाचन पद्धती स्पष्ट कीजिए।
- प्र.5 निम्नलिखित में से किन्हीं चार पर टिप्पणियाँ लिखिए।** **16**
- 1) गद्य अध्यापन
 - 2) प्रकटवाचन
 - 3) हिंदी का मराठी विषय से सहसंबंध
 - 4) घटक नियोजन
 - 5) व्याख्यान पद्धती

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
ENGLISH**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to right indicate full marks.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) The first exercise in writing is _____.
 - 2) The basic qualification for the English teacher at secondary level is _____.
 - 3) The Film strip are the example of _____.
 - 4) English is the second language in _____.
 - 5) The variable of lesson planning is _____.
 - 6) _____ is a visual aid.
 - 7) Poetry has _____ aspect.
- B) Answer in One Sentence** **07**
- 1) Write Any two names of co-curricular activities in English teaching.
 - 2) Give two names of visual aid in English teaching.
 - 3) Write Any two names of Teaching method in English.
 - 4) Write Any two teaching Techniques name in English language.
 - 5) Write Any two devices name in teaching English.
 - 6) Write meaning of correlation.
 - 7) Write meaning of phonetics.
- Q.2 Answer the following questions.** **10**
- a) Write the use of phonetics.
 - b) Write about the types of questions.
- Q.3 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain need and Programmes of English teacher associations.
 - b) Explain Aims and objective of teaching English as a second languages.
- Q.4 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) Explain Dr. West's method of teaching English and gives merit and demerits.
 - b) Qualification and qualities of a English teacher. Discuss.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Remedial teaching
 - b) Oral and written test
 - c) Types of reading
 - d) The place of poetry in Teaching English
 - e) The problem of spelling

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
HISTORY**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07
- 1) व्याख्यान पद्धतीचा वापर ----- स्तरावर योग्य ठरतो.
 - 2) इतिहास वर्गीकरणाचे मुख्यतः ----- प्रकार पडतात.
 - 3) इतिहास ----- घटनांची नोंद ठरते.
 - 4) इतिहासाचे मुख्य प्रकार ----- आहेत.
 - 5) इतिहासाचा जनक ----- यांना म्हणतात.
 - 6) इतिहास म्हणजे ----- विकासाची कथा होय.
 - 7) विद्यार्थी ऐतिहासिक प्रदर्शनास भेट देतो हे ----- उद्दिष्टांशी संबंधित आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07
- 1) परिक्षांचे प्रकार कोणते ते लिहा.
 - 2) इतिहास शिक्षकाचा जीवलग मित्र कोण?
 - 3) इतिहास अध्यापनात कोणत्या प्रयुक्त्या वापरतात?
 - 4) इतिहास विषयाचे अध्यापन करताना कोणत्या विषयाशी समन्वय साधला जातो?
 - 5) ऐतिहासिक आधारात कशाचा समावेश होतो?
 - 6) प्रकल्प पद्धतीचा जनक कोणाला संबोधतात?
 - 7) चाचणीचे प्रकार कोणते ते लिहा?
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10
- अ) इतिहास अध्यापनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- ब) इतिहास खोलीचे गरज आणि महत्व स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- अ) इतिहास शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये आणि शैक्षणिक अर्हता स्पष्ट करा.
- ब) इतिहास म्हणजे काय? इतिहास विषयाचा इतर विषयांशी सहसंबंध स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15
- अ) इतिहास शिक्षक संघटना म्हणजे काय? इतिहास शिक्षक संघटनेचे व्यावसायिक क्षमतेसाठीचे योगदान स्पष्ट करा.
- ब) इतिहास अध्यापनाच्या विविध पद्धती सांगा आणि त्यापैकी कथन पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16
- अ) ऐतिहासिक प्रदर्शनाचे महत्व
- ब) घटक नियोजन
- क) इतिहास अध्यापनाची मूल्ये
- ड) इतिहासाचे प्रकार
- इ) संग्रहालयाचे महत्व

Seat No.	
-------------	--

B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
HISTORY

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks** **07**
- 1) Lecture method is useful at _____ level.
 - 2) History has classified in _____ types.
 - 3) History records _____ events.
 - 4) The major types of history are _____.
 - 5) _____ is the father of history.
 - 6) History means a story of _____ development.
 - 7) Student visits historical exhibition it is related to _____ objective.
- B) Answer in One Sentence.** **07**
- 1) Which are the types of Examination?
 - 2) Who is the close friend of history teacher?
 - 3) In history teaching which devices are used.
 - 4) While teaching history subject which subject is co-related.
 - 5) Which source includes in history?
 - 6) Who is the father of Project Method?
 - 7) Which are the types of test?
- Q.2 Answer the following Questions.** **10**
- a) Explain the objective of teaching history.
 - b) Explain the need and importance of history room.
- Q.3 Answer the following Questions. (Any One)** **15**
- a) What are the Qualities and Qualification of history teacher?
 - b) What is the History? Explain the detail co-relation of history with other school subject.
- Q.4 Answer the following Questions (Any One)** **15**
- a) What is the history teachers organization? Explain its contribution to professional competencies.
 - b) Describe the various methods of teaching history and explain the Narration Method.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four)** **16**
- a) Importance of Historical exhibition.
 - b) Unit planning
 - c) Value of teaching history
 - d) Kinds of history
 - e) Importance of Museum.

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
GEOGRAPHY**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) भूगोल हा शब्द प्रयोग ---- या अभ्यासकाने प्रथम वापरला.
 - 2) जेम्स फेअरग्रीव्हच्या मते भूगोल व्याकरणाचे मुख्य ----- प्रकार पडतात.
 - 3) भूगोल विषयाच्या ----- व ---- या प्रमुख दोन शाखा आहेत.
 - 4) फादर ऑफ जिऑग्राफी ----- यांना म्हणतात.
 - 5) भारताचे भौगोलिक स्थान ----- गोलार्धात आहे.
 - 6) प्रश्नोत्तर पद्धतीस ----- पद्धत असेही म्हणतात.
 - 7) शाळेतील मुलांना अभ्यासासाठी तयार केलेले ----- हे महत्वाचे साधन आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) भूगोल अध्यापन पद्धतीच्या कोणत्याही दोन पद्धतीची नावे सांगा.
 - 2) मुळ वस्तुची हुबेहूब आकृतीस काय म्हणतात?
 - 3) चांगल्या भूगोल शिक्षकाचे कोणत्याही दोन गुण वैशिष्ट्यांची नावे सांगा.
 - 4) भूगोल अध्यापनासाठी कोणत्याही एका दृक साधनाचे नाव सांगा.
 - 5) विद्यार्थ्यांच्या कौशल्याचे मूल्यमापन करण्यासाठी कोणती परीक्षा पद्धती उपयुक्त ठरते.
 - 6) भारतात प्रामुख्याने पाऊस कोणत्या वाऱ्यापासून पडतो?
 - 7) पृथ्वीचे स्वरूप समजण्यासाठी कोणत्या साधनाचा वापर करतात?
- प्र.2 खालील प्रश्नांचे उत्तरे लिहा. 10**
- अ) भूगोलाचे व्याकरण स्पष्ट करा.
ब) भूगोल विषयाचा इतिहास विषयाशी असणारा समवाय स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) भूगोल विषयाचा चांगला शिक्षण होण्याकरिता त्याच्याकडे कोणत्या गुणविशेषाची गरज आहे?
ब) वस्तुनिष्ठ प्रश्न म्हणजे काय? वस्तुनिष्ठ प्रश्नांचे फायदे सोदाहरण सह स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) सहल पद्धती व प्रादेशिक पद्धती या अध्यापन पद्धती स्पष्ट करा.
ब) भूगोल अध्यापनाच्या विविध पद्धती कोणत्या आहेत? प्रकल्प पद्धती स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) नकाशाचे विविध प्रकार
ब) परीक्षेचे प्रकार
क) भूगोल मंडळ
ड) चांगल्या पाठ्यपुस्तकाचे निकष
इ) भूगोल खोलीचे महत्त्व

Seat No.	
-----------------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
GEOGRAPHY**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) The candidates should read the original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the Blanks. 07**
- 1) Geography word firstly used by _____ thinker.
 - 2) According to James Fairgive, main types of Geography grammar are _____.
 - 3) The two main branches of Geography subject are _____ & _____.
 - 4) _____ called father of the Geography.
 - 5) The geographical place of India is in _____ hemisphere.
 - 6) Question-answer method is also called as _____.
 - 7) An important tool made for school students to study is called _____.
- B) Answer in One Sentence. 07**
- 1) State any two methods of Geography teaching method.
 - 2) What is called to the real diagram of original objects?
 - 3) State any two characteristics of good Geography Teacher.
 - 4) State any one name of visual aid for Geography Teaching.
 - 5) Which examination system is useful to evaluate the skills of students?
 - 6) From which air gets rain generally in India.
 - 7) Which tool is used to understand the nature of Globe?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain the Grammar of Geography.
 - b) Explain the Correlation of Geography with History Subject.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Which qualities essential to become a good teacher of Geography?
 - b) What is meant by objective question? Explain the merits of objective question with example.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the Excursion method and Regional method of Geography Teaching.
 - b) What are the different methods of Teaching Geography? Explain the project method.
- Q.5 Write Short Notes. (Any Four) 16**
- a) Various types of maps
 - b) Types of Examination
 - c) Geography club
 - d) Criteria of good textbook
 - d) Importance of Geography Room

Seat No.	
----------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ECONOMICS**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र.1 अ) रिकाम्या जागा भरा. 07**
- 1) प्रकल्प पद्धत ही ----- यांच्या तत्वज्ञानावर आधारित आहे.
 - 2) अध्यापनाचे ----- तंत्र हे फार पुरातन आहे.
 - 3) ----- हा विद्यार्थ्यांच्या गरजा आणि आवड यातून निर्माण झालेला असावा.
 - 4) चित्रपट, टेलिव्हिजन, फिल्मस्ट्रिप हे ----- शैक्षणिक साधनामध्ये मोडते.
 - 5) अर्थशास्त्राच्या दृष्टीने ----- तंत्र हे अत्यंत उपयुक्त असे आहे.
 - 6) प्रश्न विचारणे हा अध्यापनाचा ----- आहे.
 - 7) अर्थशास्त्राच्या तत्वांचे आणि सिद्धांताचे ज्ञान अर्थशास्त्राचे ----- आहे.
- ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. 07**
- 1) प्रश्नांच्या कोणत्याही एका प्रकाराचे नाव सांगा.
 - 2) प्रकल्प पद्धतीचे जनक कोण?
 - 3) 'The Economics of Welfare' या पुस्तकाचे लेखक कोण?
 - 4) महाविद्यालय स्तरावर कोणती अध्यापन पद्धती उपयुक्त आहे?
 - 5) अर्थशास्त्राचे जनक कोण?
 - 6) परिक्षांच्या प्रकारापैकी एका प्रकाराचे नाव लिहा.
 - 7) कोणाच्या मते अर्थशास्त्राचा संबंध हा राष्ट्राच्या संपत्तीचे स्वरूप आणि कारणे यांच्याशी येतो.
- प्र.2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 10**
- अ) अर्थशास्त्र अध्यापनाची ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
ब) संख्याशास्त्रीय अर्थशास्त्र स्पष्ट करा.
- प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) अर्थशास्त्र अध्यापनाच्या विविध पद्धती कोणत्या सांगून त्यापैकी एकाचे स्पष्टीकरण द्या.
ब) अर्थशास्त्र म्हणजे काय ते सांगून अर्थशास्त्राचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 15**
- अ) अर्थशास्त्राच्या चांगल्या पाठ्यपुस्तकांचे गुण वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा आणि अर्थशास्त्र या अधिकृत पाठ्यपुस्तकाचे टिकात्मक पृथ्यकरण द्या.
ब) अर्थशास्त्र विषय शिक्षकाची पात्रता आणि गुणवैशिष्टे स्पष्ट करा.
- प्र.5 टिपा लिहा. (कोणत्याही चार) 16**
- अ) प्रश्नांचे प्रकार लिहा.
ब) व्याख्यान पद्धती
क) अध्यापनाची सूत्रे
ड) अर्थशास्त्राचे पाठ टाचण
इ) चर्चा पद्धती

Seat No.	
-------------	--

**B.P.Ed. (Semester - I) (Old) (CBCS) Examination Nov/Dec-2019
ECONOMICS**

Day & Date: Friday, 29-11-2019
Time: 11:30 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 70

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) The candidate should read original questions in English.

- Q.1 A) Fill in the blanks. 07**
- 1) Project method is based on _____ principle.
 - 2) _____ techniques of teaching is very old.
 - 3) _____ should be developed from students likes and need.
 - 4) Film, Television, Filmstrip these comes under _____ aids.
 - 5) According to the economics which technique is very useful _____.
 - 6) Asking question is the _____ of teaching.
 - 7) In Economics Knowledge of principles and theories of economics are _____.
- B) Answer in one sentence. 07**
- 1) State any one name of types of questions.
 - 2) Who is the father of project method?
 - 3) Who is the author of the book 'The Economics of Welfare'?
 - 4) Which teaching method very useful at college level?
 - 5) Who is the father of Economics?
 - 6) Write any one name the types of Examination.
 - 7) Who says the relation of economics under national property and its reasoning?
- Q.2 Answer the following questions. 10**
- a) Explain the aim and objectives of teaching economics.
 - b) Explain Statistical Economics.
- Q.3 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) What are the different method of Economics? Explain any one of them.
 - b) What is meant by Economics? Describe its meaning and scope.
- Q.4 Answer the following questions. (Any One) 15**
- a) Explain the characteristics of good text book and give a critical analysis of prescribed text book in Economics.
 - b) Explain the qualification and qualities of Economics Teacher.
- Q.5 Write short notes. (Any Four) 16**
- a) Types of questions
 - b) Lecture method
 - c) Maxims of teaching
 - d) Lesson plan of Economics
 - e) Discussion Method